

»SLOVENE« velja
 po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
 za celo leto naprej . . . K 100.—
 za pol leta . . . . . K 90.—
 za četr štiri leta . . . . . K 45.—
 za en mesec . . . . . K 15.—
 Za inozemstvo celoletno K 240.—

== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . . . K 30.—
 za inozemstvo . . . . . K 25.—

SLOVENEK

==== Inserati: ====
 Enostojna pettivrsta (30 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat . . . . . po K 4-50
 uradni rangirani, posilna itd. . . . . po K 6-—
 Pri večjem naročilu popust.
 Najmanjši oglas 50/30 mm K 20.
 Izhaja vsak dan izvenredni ponedeljek in dan po prazniku, ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rekopisati se ne smejo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 326.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 850 na naročnika in št. 349 na oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 25.511, bosn. herc. 7563.

Dr. Trumbič o delu naše mirovne delegacije.

LDU Belgrad, 6. maja. Minister za zunanje stvari dr. Trumbič je sprejel zastopnika »Beogradske Štampe«, ki mu je stavljal vprašanje, kaj je bila vodilna ideja naše delegacije in vlade v jadranskem vprašanju in posebno ali so to idejo do sedaj obvarovali. Minister dr. Trumbič je izjavil: Nisem mislil, da bo treba staviti v Belgradu meni tako vprašanje, ki bi samo po sebi moralo predstavljati neko sumnjo o odgovoru nanje. Za to sumnjo ne more biti mesta od početka do sedaj. Vse naše vlade in vsi člani naše delegacije so vedno imeli brez omahovanja pred očmi eno in isto vodilno idejo. Vedno smo imeli pred očmi najbolj bistvene gospodarske in strateške interese naše države. Sklenili smo, da jih obvarujemo po vsaki ceni. Mednarodni odnosi, ustvarjeni brez naše volje, so nas primorali, da se prilagodimo žrtvam na nekaterih točkah, kjer je naše narodnostno pravo nesporno, vendar oni osnovni resni življenjski interesi, katere vsi enako pojмимо — naj se tičejo severa ali pa juga Jadranskega morja — ti interesi ne morejo biti predmet pogajanj ali odstopenj. Ko bo prišel čas, da širša javnost izve podrobnosti našega dela, se bodo vsi prepričali o resničnosti teh besed. S tem se bo podal dokaz, da je bila politika naše države na mirovni konferenci vestna in dosledna.

Meje bogastvu!

Nahajamo se v enem najvažnejših razdobjih zgodovine našega rodu. V Sloveniji bo od dalekovidnosti, poguma in načelne zvestobe Slovenske ljudske stranke, ki združuje v sebi jedro slovenskega naroda, v veliki meri odvisna bodočnost našega kmeta, delavca, obrtnika in nameščenca. Morda so prišli trenotki, ko je ta ali oni izmed naših pristašev sledil kriku: moza s ceste, to ga je mamilo hrup množice, mu ohromilo silo in pogasil navdušenje. Toda poulični, od strasti razvrzani senzacijski politik ne bo kazal poti zavednim, samozavestnim množicam, ki so iz lastne sile zgradile mogočno politično, prosvetno in gospodarsko organizacijo krščanskega ljudstva. Mož s ceste ne posveti politiki ne časa in ne resnobnega razmišljanja. Nič ni bolj nevarno, kot če se kaka stranka da obvladati od strasti površnih opazovalcev, medtem ko ostanejo tisočji samonikih, delavnih mož, ki so vzeli nase vso pezo podrobnega dela, nemi opazovalci.

To dejstvo bomo morali imeti pred očmi, ko bomo začeli oblikovati ogromne ustavne, gospodarske in socialne probleme, ki kličejo po brzi rešitvi. Ločiti bo treba z vso ostrino hrup hujškalnih demagogov, kot smo ga čuli zadnje tedne, od resničnih in perečih potreb ljudstva, ki živi od dela. Kakšen je danes položaj našega ljudstva? Mirno moremo reči, da živi precejšen del mestnega prebivalstva v bedi. Še več jih je, ki stoje na pragu revščine; dokler so mladi in sami, žive od upov, ko si ustvarijo lastno ognjišče, vidijo, da jim ni mogoče pošteno živeti od dela lastnih rok. Nič bolje ni na deželi. Med mestnim prebivalstvom globoko ukoreninjeno mnenje, da je kmetijski stan med vojno obogatel, je čisto napačno. Res se je kmetu mestoma posrečilo, priti med vojno do gotovine in izkupati posestvo iz dolgov, a to je moral drago plačati. Ko je končala vojna, so bili hlevi napol prazni, kmetstvo orodje obrabljeno, obleka obnošena. In če je hotel kmetijski posestnik dvigniti svoje gospodarstvo na predvojno višino, je moral odšteti vse prihranke in še kaj več. Gotovina, ki jo je bil prislužil, predstavlja često le drobec vrednosti inventarja, ki je šel iz hiše. Zopet se bliža čas, ko bo kmetiško ljudstvo začelo iskati posojil in se pogrezati v dolgove.

Tako je stanje pri nas, če ne huje. Na eni strani se produktivni in socialno koristni stanovi komaj rijejo skozi življenje, — na drugi so se nabrala v rokah posameznikov orjaška bogastva, plod tujege dela. Če hoče ljudska stranka ostati zvesta sami sebi, mora sprejeti boj s to bedo še z večjo silo kot kdaj prej. Kako je to mogoče? Treba je preosnovati sedanji gospodarski sistem, ki rodi to obupno stanje. Družba mora z zakoni omejití bohotno rast bogastva, pristríci neomejeno in družbi nevarno naraščanje kapitalizma, ki dan za dnem uničuje, slabi in požira samostojna mala gospodarstva. Z eno besedo: Kakor najima vsak delaven človek z jamčen eksistenčni minimum, tako naj bo zakonito določena najvišja meja bogastva, ki ga sme imeti posameznik. Kar presega to mejo, naj pripade v obliki oddaje premoženja in progresivnih davkov družbi. To načelo ni demagogija, ampak beda delavnih stanov kliče z zapovedujočim glasom po tej koherentni operaciji.

Morda se bo kdo nasmehnil in navedel sto strokovnjaških ugovorov. In vendar smo, vsaj v teoriji, vsi pristali na analogno rešitev agrarnega vprašanja. V vseh strankah se je, tako ali tako, uveljavil klic: Zemlja onemu, ki jo obdeluje! Pri izvedbi

agrarne reforme bo veljalo načelo, naj bo vsakemu, ki obdeluje zemljo, z jamčen eksistenčni minimum zemlje, postavno naj bo pa tudi določena najvišja izmera zemlje, ki jo sme kdo posedovati. Če se je tu uveljavil princip, da odloča o gospodarskem blagostanju v prvi vrsti delo, produktivno in socialno koristno delo, — ali je krivica, če to načelo razširimo tudi na druga polja gospodarstva?

Res je, da bi mogla agrarna reforma prinesiti svežega radostnega duha v naše narodno gospodarstvo. Marsikdo je tudi mislil, da bo s tem v bistvu rešen pretežen del socialnega vprašanja. Ne varajmo se. V Sloveniji n. pr. nimamo dovolj plodne zemlje, polj, travnikov in vrtov, da bi mogli v velikem slogu ustanavljati nove, male kmetije. V pretežni večini so gozdovi, te bo prevzela deloma država, deloma jih bo izročila občinam in potrebnim posestnikom v uporabo. Toda, najsi bi se nam tudi posrečilo naseliti naše ljudi na jugu, kaj bi bilo s tem doseženega? Pusto zemljo bi imeli in prazne rok. Če bi hoteli doseči svoj cilj, da se na tej zemlji ustali novo samostojno gospodarstvo, bi morala država zgraditi naseljenca hišo, mu preskrbeti živino, poljsko orodje in mu posoditi obratni kapital za prvo leto. Stvar ni tako lahkotna, kot si mislijo mnogi, ki dele v imenu svoje stranke zemljo in obljube po političnih shodih. Izpeljiva je, če bo država krepko zgrabila celo zadevo in — če bo imela dovolj denarja na razpolago.

Da, poleg načela socialne pravičnosti podpira zahtevo, da se zakonito potegnejo meje bogastvu tudi dejstvo, da država ne more izpeljati niti ene dalekosežne socialne reforme, dokler ji ljudstvo in predvsem najbogatejši iz ljudstva ne dajo obilnih sredstev na razpolago. Namesčenci, invalidi, delavstvo, mali kmetje, — vsi pričakujejo pomoči tudi od države. Med vojno se je znižalo ali zgnilo premoženje vseh teh stanov; deloma so ga izstrelili v obliki granat, v večjem delu se je pa nagomilalo pri par posestnikih orjaškega bogastva. Od teh naj ga dobi država, da ga uporabi za izvedbo učinkovitih socialnih reform.

Določiti meje bogastvu bi bil eden izmed temeljnih kamnov nove socialne organizacije gospodarstva. Ali bomo to zmogli? Za to mirno revolucijo v gospodarstvu se bo moralo boriti ljudstvo samo, v prvi vrsti tisto ljudstvo, ki koplje, žaga, streže strojem in množi s svojimi rokami bogastvo sveta. V tem ljudstvu je moč in zmaga socialne misli. U.

Krščansko žensko društvo.

Dosedanje »Meščansko žensko društvo« (odsek »Ženske — oziroma Krščansko-socialne zveze«) v Ljubljani se je preorganiziralo v novo »Krščansko žensko društvo« (takisto s sedežem v Ljubljani in v članjeno v »Slov. kršč. socialni zvezi«. Tozadevni občni zbor se je vršil dne 6. maja ob 5. uri popoldne v Posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Zborovanja, katerega se je udeležilo častno število gospé in gospodičen, je otvorila predsednica prejšnjega »Meščanskega ženskega društva« in predsednica pripravljalnega odbora novega društva, gospa Helena ing. Remčeva. V svojem pozdravu je izrazila veselje nad obilno udeležbo, katera tolažilno dokazuje, da gospe in gospodične umevajo pomen novega društva. Naj se zbere v novem društvu vse inteligentno žensko, ki prepričano krščanski čuti in je ponosna na to, da more svoje krščanstvo tudi pred svetom izpričevati. »Združujemo se na delo za krščansko in narodno prosveto. Nismo sicer tako zelo poklicane delovati v javnosti kakor možje, a da bi stale ob strani — tega ne! Tudi me moramo po svoje posezati v javnost, zlasti na prosvetnem in socialnem polju. Veliko je tu dela vsepovsod. Treba je sejeti, da bomo želi. Sejeti pa v duhu krščanstva, da bosta naša domovina in narod resnično srečna. Podajmo si torej roke za delo po naših vzvišenih krščanskih resnicah in vzorih!»

Nato je izpregovoril od pripravljalnega odbora povabljeni govornik g. dr. Mih. Opeka tako-le:

Častite dame! Pripravljalni odbor me je povabil, da izpregovorim o priliki ustanovnega shoda vašega novega društva dve tri besede.

Bivše »Meščansko žensko društvo« si je zaželelo širšega in svobodnejšega razmaha. To je povsem umevno. Današnji čas je pač potreba, da se razvijejo zlasti vse inteligentne sile na vse strani: treba je iskati poglobljenja svojemu znanju, svoji naobrazbi, svojemu prepričanju ter obenem posvečati pažnjo tolikim in tako različnim javnim nalogam današnje dobe: delu — vzgojnemu, prosvetnemu, karitativnemu, organizatoričnemu itd. Zato se je »Meščansko žensko društvo« sklenilo preosnovati v novo društvo s širšim programom. Le to naj bo gojilo med članicami medsebojno družabnost in vzajemnost — kakor »Meščansko društvo« — poleg tega pa resnično tudi poglobljalo med njimi vsestransko krščansko in narodno kulturo ter jih vzpodbujalo in usposabljalno

LISTEK.

Vrbsko jezero.

Rud. Badiura.

Kmalu bo leto dni, odkar smo čitali semtertja večkrat kakšne vesti z Vrbskega jezera. Bilo je to takrat, ko so trobili tam po ravnem dravskem polju naši možnarji retrirado komunistično navdahnjenemu celovškemu Volkswegru, ko so marsikdaj čete junaških naših boriteljev veselo prepevali ob obali Vrbskega jezera in so se rosila hvalečna očesa osvobojenih Korošcev... Odstihljal pa je kmalu vse utihnilo. Kajti, ko se italijansko-nemškimi spletkam ni posrečilo odgnati naših »Janjezov« z Vrbskega jezera in nam začrtati državno mejo po Karavankah — kajpak, kar ob Prešernovi in Kadilnikovi koči — od takrat ves čas do sedaj gre druga borba za še večjo »državno lužo« kot gori omenjeno, gre za — Jadran, ki okupira sedaj vse naše časopisje.

Marsikaj se je spremenilo od lani na Vrbskem jezeru. Polegla se je nervoznost... Nič več vojaških patrulj in prehajajočih čet. Le posamezni žandarmerijski stražniki na pristaniških pomolih še spominjajo po obali potujočega potnika, da je tu kljub božjemu miru v tej divni okolici vendar le še neko izredno stanje. Mesto

drdrajočih trenskih vozov srečavaš cestarje, ki popravljajo cesto in steze do posameznih vil; delavci okopujejo vrtove, trebijo parke, odpirajo se okna, verande in balkoni; čistijo se obrežni vrtni saloni in terase. Večina hotelov je že lepo uredjenih in semtertja že šeta ta ali oni letoviščenik. Povsod živahno gibanje — vse kaže, da se pripravlja tudi lepa naša južna polovica Vrbskega jezera po večletnem odmoru na sprejem letoviščnikov.

Jugoslovonom Vrbsko jezero do sedaj ni bilo nič kaj posebno poznano. Obiskovali so ga doslej večinoma le Nemci z Dunaja in južnoavstrijskih mest in pa Mažari. Razen Slovencev iz Celovca ali Beljaka, tudi Slovenci v Posavju niso kazali do sedaj posebnega zanimanja zanj. Zadovoljevali so se, če so ga občudovali s Stola, Golice ali Kepe ali raz druge vrhove Karavank, odkoder ga je tako lepo opazovati.

Toda letos, ko stopa Vrbsko jezero prvokrat na površje tudi kot jugoslovansko jezero, letovišče, kopalnišče in športna postojanka par excellence, letos je že čas, da se zanj bolj zavzamemo in si ga ogledamo nekoliko od bližje. Naša narodna dolžnost je, da ga letos kolikor mogoče množično — še pred plebiscitom — posetimo in spoznamo ta znameniti biser slovenskega Podravja, da vemo prav ceniti našo predrago Koroško! Na ta način bomo tudi najboljše iz-

podbili in pokvarili delo hujškajočim nemškim agitatorjem, ki love neodložne kaline po logih in lokah podravskih na take limanice kot je n. pr. opraviljanje: češ, saj Jugoslavija sploh ni zmožna dovesti tjakaj letoviščnikov in turistov. Vrbsko jezero je eno izmed najstarejših letovišč. Slovelo je pred vojno kot eno izmed prvovrstnih, najznamenitejših avstro-ogrskih tujsko-prometnih postojank. Na tisoče in tisoče letoviščnikov, turistov in športnikov je privlačevalo sleherno leto in to ne samo v letni, temveč tudi v zimski sezoni.

Razne okolnosti so igrale tu vlogo: izborna reklama, res lepa okolica, »moda«, ugodnost klimatičnega zdravišča, posebno za deco in dame, za slabokrvne, oslabele, okrevajoče po boleznih in bolehaloče na živcih in katarjih. Toda največji renomé ima pač Vrbsko jezero že od nekdaj kot »najtoplejše alpsko jezero« s toplino od 22° do 27° C. — Ima isto temperaturo kot Gardsko jezero, ki leži že v lombardski nižini. Kopaš se torej lahko od maja do oktobra!

Jezero samo na sebi nima z nobenim drugim v Sloveniji posebne sličnosti, da bi ga moral primerjati. Je nekaj čisto posebnega. Ze vsled svoje veličine — je namreč največje naše jezero — ti mora imponirati! Oblike je podolgovate, na obeh straneh ga obdajajo gozdnati griči s svetlimi rutli. v ozadiju pa ga po-

zdravljajo planine. Razteza se od vzhoda na zapad, meri 2061 ha in znaša največja dolžina 16,5 km, širina 1,6 km, globina pa 84 m. Po teh ogromnih »cifrah« bi človek skoro slutil, da mora kazati jezero sila resnobno lice — kot pač vsaka visokost in dostojanstvo — pa ni tako. Prav prijazen, da ne rečem mil utis napravljaja. In čeprav ima 3 in pol ure kar dovolj peš samo ob južni obali, kljub temu je jezero vse-skozi zanimivo, veličastno in lepo ter polno prav srčkanih motivov in detajlov. Kako pa naj rečem drugače n. pr. že samo o Otoku? Ali ni to res srčkanol — Pa o tem več pozneje.

Kakor znano, so nam vsilili državno mejo ravno po sredini jezera. Potemtakem spada severna obal za enkrat še v nemško plebiscitno cono B, južna pa v jugoslovansko cono A. Kolov z ograjo nismo zabili... Po en jugoslovanski orožnik na straži na vsakem pristanu za enkrat popolnoma zadostuje. Vendar pa opozarjamo, da mora imeti vsak izletnik potno dovoljenje od okrajnega glavarstva, ker naši orožniki, hvala Bogu, ne poznajo šale, kadar se gre za res — red mora biti povsod. — Informacije o potovanju in nastanjenju ob Vrbskem jezeru pa ti izposluje brezplačno Tourist Office Borovlje ali Ljubljana.

Dohod na Vrbsko jezero po železnici je z nemške strani nekoliko bolj ugoden.

za prosvetno in socialno delo vseh vrst v prospelu krščanske in narodne kulture. — Po mojih mislih, se bo dalo — če bo novo društvo pridno delalo — veliko doseči. Predavanja, za katera bo treba zlasti skrbeti, naj bodo seznanjala družvenice z važnimi sodobnimi problemi, zlasti tistimi, ki tičejo inteligentno ženo, bodisi kot mater, gospodinjico, vzgojiteljico, učiteljico ali seveda tudi le kot enakopravno članico človeške družbe. Diskusijski večeri, ki jih bo treba tudi pridno pripraviti, naj bodo zlasti še nudili priliko posezati na globoko in široko ter si ustvarjati jasnih pojmov v najrazličnejših aktualnih vprašanjih, posebno verskih, socialnih, umetnostnih, literarnih itd. Pa tudi navadni družabni večeri, tudi zabavne prireditve, izleti itd. naj ne bodo služili samo zabavi, marveč naj bodo imeli na sebi zmerom pečat prijateljskega in koristnega. Odbor pa bo moral s krepko roko razdeljevati vloge, delati na to, da se bodo družbene članice udeleževale kar najrazličnejših panog javnega delovanja in javnih prireditev, zlasti v prosvetni, vzgojni in dobrodelni smeri; iskati bo moral zmerom novih iniciativ, spnovati odseke za sodobne naloge itd. — To je tisti razmah, katerega si je »Meščansko žensko društvo« želelo in katerega hoče biti deležno v novem društvu, ki se danes ustanavlja.

Hotela pa so častite dame tudi bolj poudariti v javnosti svoje svetovno nazorje. Zato imenujejo svoje novo društvo »Krščansko žensko društvo«. Temu sklepu častitih dam moje najodkritosrčnejše priznanje! Sicer ni moderno poudarjati dandanes svoje krščanske prepričanje — a včasih je tudi prav, biti nemoderen. Čestite dame! Krščanstvo, kateremu hočete ve že z zunanjim imenom svojega društva izkazovati javno svojo ljubezen in zvestobo, ima tudi svojo pravico do vaše ljubezni in zvestobe. Krščanstvo je ženo osvobodilo in jo dvignilo do visoke stopnje časti in dostojanstva. V luči krščanstva je vsaka žena sestra tiste velike Matere, kateri ne prepeva samo Cerkev, marveč tudi kultura svoj Magnifikat in ki jo vsi pozdravljamo sleherni dan, rekoč: Blažena si med ženami! V krščanstvu je žena — ne sužnja možu, marveč družica, v zakramentu posvečena, da rodi svoj sad za nebesa. V krščanstvu sije na ženo-mater v njenih bethelmskih urah odsev veselja bethelmskega hlevca; skrbi za odrasčajočo dečo ji blaži svetel spomin na Nazaret, kjer najlepša Mati dela in žrtvuje za dorasčajoče božje Dete — in njena križana ljubezen do otrok joka in se tolaži s prebodeno Materjo pod križem na Golgoti. — Pa tudi na življenje žene-matere meče krščanstvo svojo posebno, čudovito luč. Tudi na življenje redovnice, ki brez zemeljskega mirtnege venca v laseh hodih za Jagnjetom, kamorkoli gre — Bogu zaročena in ljubezni do bližnjega darovana. Tudi na življenje učiteljice ki se — čista v svojem težnju in zvanju — poučiva v delu in ljubezni za tiste, katere je božji prijatelj otrok stiskal na svoje ljubeče Srca in ki je njihovo nebeško kraljestvo. Vsedol do najnižje delavke-trpinke siplje krščanstvo svojo osrečujočo zarjo — do sirote, ki zapuščenca in osamela vzhidujoč pod težkim bremenom vsakdanjega križa upira svoj pogled na osmo postajo križevnega pota, na kateri z veliko težjim križem obloženi Gospod tolaži žalostne žene.

Zato je prav, da v ženskem srcu gori ljubezen za krščanstvo. Zato je prav, da žena spoznava javno pred svetom svoje krščanstvo. Sama sebe časti, ko ponosno

dviga častno zastavo svojega krščanskega prepričanja.

Bilo torej srečno, častite dame, pod to zastavo v »Krščanskem ženskem društvu«! Stnite se irdno pod njo in zberite pod njo veliko število inteligentnih gospod in gospodič! Pogum! navdušenje! in delo! Predvsem pa bodi z novim »Krščanskim ženskim društvom« obilno božji blagoslov!

Iz pravil, ki jih je nato prebrala tajnica bivšega »Meščanskega ženskega društva«, gđc. Pepca Tomažičeva, naj posnamemo sledeče: »Krščansko žensko društvo« je nepolitično, kulturno društvo. Namen društva je: gojiti med ljubljanskimi inteligentnim žensktvom krščanskega svetovnega naziranja medsebojno družabnost in vzajemnost, poglobljati med njim vsestransko krščansko in narodno kulturo ter usposabljalni in vzbujači ga za prosvetno in socialno delo vseh vrst v prospelu krščanske in narodne kulture. — V dosego društvenih namenov prireja društvo društvene in javne družabne večere, zabave in izlete; predavanja, diskusijske sestanke in razstave; po potrebi izdaja tudi lastno glasilo in društvene publikacije. — Članice društva so redne, ki vplačujejo po 2 dinarja na leto; ustanoviteljice, ki plačajo društvu enkrat za vselej vsaj 100 dinarjev — in častne članice, katere imenuje občni zbor zaradi posebnih zaslug za krščansko in narodno kulturo. — Gospe in gospodične krščanskega svetovnega naziranja, ki žele biti članice »Krščanskega ženskega društva« se oglašajo osebno ali pisмено pri odboru ali njega poverjenici. Odbor sprejema članice in odklanja brez navedbe vzroka. —

V društveni odbor so bile izvoljene sledeče gospe in gospodične: Predsednica Helena ing. Remčeva; I. podpredsednica Mara dr. Brelčeva; II. podpredsednica Hilda prof. Sušnikova; tajnica Amalija Kradar; tajnice namestnica Pepca Tomažič; blagajničarka Mimi Detela; blagajničarke namestnica Fina Menardijeva; gospodinja Terezija Koširjeva; zapisničarica Anči Pogačnik; odbornice: Marijana prednica s. Terezija, Marija Humekova, Evgenija Galetova in Amalija dr. Pogačnikova. — Pozivljamo ljubljansko krščansko-mišleče inteligentno žensktvo, da se v polnem številu oklene te ženske organizacije. V številu je moč, v moči je ugled, v ugledu pogoj za plodnosno delovanje.

Priglasa za pristop k društvu sprejemajo vse članice odbora, zlasti še ga. predsednica (Krnikova ulica 7) ter tajnica (Sv. Petra cesta 74) in nje namestnica (Sv. Petra nasip 71).

Na Koroško!

Trdi boj, ki ga bije jugoslovanski narod in zlasti njega slovenski del za severno mejo, je gotovo razglasil ime slovenske Koroške po celi Jugoslaviji. Zato si usojia generalni komisariat za tujski promet in turistiko v Ljubljani opozarjati cenjeno občinstvo na izredno prirodno lepoto te pokrajine. Prepričani smo, da padejo naše besede na rodovitna tla in se mnogi odzovejo našemu pozivu.

Alpska dežela, ki jo dele od nekdanje Kranjske lepe Karavanke, je polna naravnih krasot. Zlasti lepa so koroška jezera, od katerih je v slovenskem delu najlepše in največje Vrbsko jezero. Ob njem je vse polno hotelov, penziónov in vil, prirejenih za letoviškarje in je sploh vsa pokrajina tam eno samo krasno letovišče velikega, razkošnega štila, ki prevzame ob primer-

nem negovanju lahko svetovno konkurenco.

Glede prirodnih krasot je to jezero, ležeče ob zložitih holmih, s katerih se nudi krasen razgled na Karavanke in na mesto Celovec in na ravnilno tja proti slavnemu Gosposvetskemu polju, gotovo ena najlepših ali celo najlepša točka Jugoslavije. Primerno je za izhodišče raznih manjših in večjih izletov po okolici, začetniških planinskih tur in tudi težjih tur za izvežbane turistice.

V ostalem so hoteli itd. preskrbljeni z vsem potrebnim razkošjem, preskrbljeno je tudi v vsakem oziru za razne športe, vožnje po jezeru, ribolov itd.

Cene so zlasti za goste iz pokrajin, kjer je že pred ujedinenjem bil v veljavi dinar, naravnost bagatelne. Toda tudi v splošnem so zmerne.

Dana je prilika i za konverzacijo v francoskem, angleškem ter češkem jeziku. Ako pride dovolj gostov, je samoobsebi umljivo, da bo i slovenski i srbohrvatski jezik zastopan tako častno, da se bo sleherni Jugoslovian lahko zavedal, da biva čeprav na skrajni severni in najbolj ogroženi meji — vendar pod okriljem Jugoslavije. Sezija traja od 5. maja do 30. septembra. Podnebje ugodno in zlasti letos izredno prijetno.

To letovišče je letos prvič odprto svobodnim državljanom svobodne Jugoslavije, kajti preje so se tod košatili Nemci. Pokažimo, da se zavedamo važnosti tega dejstva in posečimo v obilem številu letovišča slovenske Koroške.

Vsa podrobna pojasnila in navodila daje brezplačno Jugoslovanski generalni komisariat za tujski promet v Sloveniji v Ljubljani ter ekspozitura generalnega komisarijata v Borovljah na Koroškem.

Poljska.

Pogodba z Ukrajino.

LDU Dunaj, 7. maja. (DunKU) Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Kamenca Podolskega: Pogodba med Poljsko in Ukrajino je bila potrjena na seji narodnega sveta v Kamencu Podolskem dne 18. aprila od vseh ukrajinskih strank z izjemo socialno-revolucionarne in privrženecv komunističnega bloka. Zadnji dve stranki sta pogodbo zavrnili, ker pripadnost vzhodne Galicije k Ukrajini ni zagotovljena in ker sta privrženki sovjetskega sistema.

Poljsko-ukrajinska ofenziva.

LDU Dunaj, 7. maja. (DunKU) Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Kamenca Podolskega: V zvezi z vojaškimi uspehi poljskih in ukrajinskih čet je bila tu pod vrhovnim poveljstvom hetmana Petljure začasno uvedena ukrajinska uprava.

Češka.

Aretiran poslanec.

LDU Praga, 6. maja. (ČTU) Novoizvoljena poslanca madžarske kršč. socialne stranke Toblerja je dal vojaški državni pravdnik v Bratislavi aretirati radi zločina veleizdaje. Ministrstvo za notranje posle bo odločilo, ali naj se izpusti na svobodo ali obrzri v zaporu.

Za 1 milijardo državnih zakladnic.

LDU Praga, 6. maja. (ČTU) Finančni minister Sonntag je naznanil, da bo vlada izdala državne zakladnice v skupnem znesku ene milijarde kron, da se odpravi stagnacija v bančnem poslovanju.

Sekira.

Vzhodni del južne obale. Najbolj senčan kraj s precej strmo obalo in obronki pod Rženo goro. Na vzhodnem koncu ne daleko od križišča, kjer se strmeta cesti iz Vetrinja in Celovca, 1 dober kilometer od Glinice (Glantfurt), ki tvori demarkacijsko linijo, stoji: »Etablissement Majer nigg« (478 m), 3 vile; 20 sob, 40 postelj; velik vrtni stekleni salon, vrt, kopalnice s 60 kabinami, čolni, godbeni paviljon, pristanišče, ribolov, omnibus k vlakom. — Lastnik zaveden Čeh, Mussil Jernej. — 15 min. višje nad njim na planem brdu z divnim razgledom po jezeru, na Celovec, Gorico (Maria Loretto) in Krivo Vrbo (Krupendorff) je »Sommerfrische Alpe« (Moser) 537 m. 18 sob, 35 postelj, veranda, vrt itd. — Pol ure od Majerniga zapadno, za ono romantičnoležečo lepo vilo Grünwald, ki bi jo najraje prekrstil v »Vrbski Miramar«, stoji: »Zlatorog« (preje Wienerheim). Restavrant & Pension, 3 vile: 22 sob, 30 postelj, vrtni salon, kopalnice s 40 kabinami, pristan, 10 čolnov. Podjetje je last znanega podjetnega rojaka Jakoba Peternele iz Bleda. V okolici nove vile, posebno zapadno odtod.

Od »Zlatoroga« dalje se zavija obrežje vedno bolj v levo. Jezero tvori tu velik zaliv proti jugu, kot da se hoče spojiti s Hodiškim jezerom nad Ribnico. Pred zalivom se razgrinja lepa širna dolina. Nekako sredi te prijazne ravnine — med

Nemčija.

Poziv k revoluciji.

LDU Berlin, 7. maja. (Dun. KU) — Wolffov urad poroča iz Strassburga, da se v lotaringijskem industrijskem okrožju že nekaj dni pojavljajo proglesi, ki pozivljajo k revoluciji.

Francoski socialistični vodja v Berlinu.

LDU Berlin, 7. maja. (Dun. KU) — Francoski socialni demokrat Albert Thomas je včeraj dospel semkaj, da se s socialno-demokratskimi poslanci in voditelji strokovnih organizacij posvetuje o delavskih vprašanjih.

Francija.

Železničarska stavka.

LDU Pariz, 6. maja. (Dun. KU) — Agence Havas) Položaj na železnicah je trajno jako ugoden navzlic pretnjam proti nameščencem, ki so ostali pri delu. Poroča se o več sabotažnih činih. Tako je skočil vlak iz tira, ker je bila odvijata tračnica v dolgosti 18 m.

LDU Pariz, 7. maja. (Dun. KU) — Havas) Železničarska stavka poenjuje. Stavka kovinarjev ima malo uspeha. Več ko polovica perilekega delavstva delo nadaljuje in lahko se računa, da se bo v ponedeljek vršilo vse delo normalno.

Italija.

Bissolati umrl.

LDU Berlin, 7. maja. (Dun. KU) — »Vossische Zeitung« poroča iz Curiha, da je bivši minister Bissolati v torek popoldne v Rimu umrl v starosti 63 let.

Mirovni posvet.

Mirovna pogodba za Turčijo.

LDU Pariz, 7. maja. (Dun. KU) — Brezlično) Kakor javlja »Matina«, je bilo turški mirovni delegaciji naznanjeno, da ostane nemoteno v Versailles, da pa se ne sme voziti v Pariz, ali sprejemati posetov. Mirovna pogodba bo turški delegaciji izročena 11. maja brez slovesnosti.

Razorožitev Nemčije.

LDU London, 7. maja. (Dun. KU) — Brezlično) Iz Pariza javljajo, da bo maršal Foch spremljal Millerahda na njegovem potovanju v London, da se bo posvetoval z angleškimi vojaškimi strokovnjaki o podrobnostih razorožitve Nemčije, ki se bodo v Spaai končno veljavno uredile.

Razna poročila.

Zveza narodov.

LDU Pariz, 6. maja. (Dun. KU) Peto zasedanje sveta zveze narodov se prične dne 14. t. m. v Rimu. Na dnevnem redu so tale glavna vprašanja: Priprave prvega zborovanja zveze narodov, proračun zveze narodov in ustanovitev permanentne komisije za proučevanje vprašanj glede razorožitve.

Mednarodna trgovska konferenca.

LDU Pariz, 6. maja. (Dun. KU) Včerajšnja seja mednarodne trgovske konference se je bavila s problemom meničnih kurzov. Skupščini je bilo predloženo troje sistemov za ureditev tega vprašanja, in sicer, ustanovitev mednarodnega zavoda, ki nj bi bil sestavljen iz zastopnikov vseh velesil in ki naj bi spravil zlate bone v

kakor iz naše. Bivša naša monarhija je namreč kaj previdno orijentirala to tujsko prometno točko na vse strani sebi, t. j. Nemcem v prid, na jug pa ga je zvezala šele zelo pozno in z eno samo proglo. Leta progla je: Ljubljana — Vetrinj preko Jesenic. Najkrajši in najugodnejši od vseh je za sedaj ta dohod. Najbolje se je poslužiti jutranjega ob 6.38 uri iz Ljubljane odhajajočega vlaka. Na Jesenicah prestopiš na koroški vlak, ki te privede skozi Karavanski predor in krasno Rožno dolino ob 11. uri na postajo Vetrinj. Tu te že čakajo vozovi, ki te postavijo po 40 min. vožnji prijetni z divnim pogledom na Celovec in okolico mimo znamenitega vetrinjskega gradu v prvo postojanko ob jezeru »Etablissement Majernig«, ali pa še naprej. — Ako pa si se namenil peš, mahni jo s kolodvora kar čez cesto zapadno prek polja in dalje skozi vas Zakamen po cesti v Vetrinj (gostilna pri Gradu — dobra kuhinja), tam pa v desno skozi Krotno vas in pod Goričicami proti Vrbskemu jezeru (v celod 5 četrt ure do Majernika).

Obedve obali Vrbskega jezera ste v sezoni živahnii. Vendar pa ima naša veliko prednost pred severno v tem, ker ni tako neprijetno zabasana in tako na gosto poseljena kot severna. Tam so do malega že cela letovišča mesta kot Vrba, Poreče, Kriva Vrba, ki so odušile že vso priprosto naravo. Tega na naši obali hvala Bogu še ni. Na letovišče greš ja, da se iz-

nebiš mesta in da se oddahneš! — Vsaka vila na naši strani, vsaka grupa posameznih restavrantov, kakor tudi mala selišča, vse diha še polno, prosto v sveži naravi. Solnce all senca, kar si zahoečš, se ti nudi brez dima, prahu in ropota, v okolici pa najkrasnejši izleti, peš ali s čolnom po jezeru. — Lepa obrežna avtomobilska cesta nadomestuje na naši strani železnico in veče posamezne krasno ležeče obrežne postojanke Sekiro, vas Ribnico, divni Otok (v resnici je polotok), selišči Spodnje in Zgornje Dole ter Log s posameznimi parki, hoteli, restavranti in vilami, kopalnicami, čolnarnami, pristanišči in športnimi prostori. Danes štejeemo krog 150 poslopj, ki siužijo tujskemu prometu in so večinoma kakor že preje omenjeno za sprejem gostov že pripravljena. — Cene so zelo ugodne in zmerne. — Le en hotel (Kollitsch) in pa nekaj vil bo tudi letos še zaprtih; to pa so večinoma privatne vile, katerih posestniki se nahajajo po večini tudi s premličnim mobiljarom vred v con B. Brčkone pridejo mnoga izmed teh poslopj po slebscitu na dražbo (na prodaj), nakar že danes opozarjamo bolj situirane naše sloje, da ne bodo kar čez noč vzrastili in neprijetno zasenčili naše južne obale različni »Rosen-Mandel- in Feigenbaumie!

Oglejmo si sedaj še nekoliko posamezne letoviške postojanke od vzhoda na zapad.

dvema jezeroma — pa se razprostira največja vas ob Vrbskem jezeru:

Ribnica.

Mišna pokrajina (450 m) z narodno šolo, raznobarvnimi vilami, vrtovi, pisanim poljem pod zelenimi griči Sv. Ano na Čahljah (519 m) in Smarjeto (605 m) s starim gradom, razglednim stolpom in staro gotično cerkvo. V krasnem tem kraju, ki ga odlikuje tudi divni panorama Karavank in mu daje prav lepo alpinski značaj je že krog 35 vil. Ob jezeru pa stoji:

»Strandhotels«, 18 sob, 25 postelj in »Gostilna ob jezeru« (Pavlič), domače podjetje priprostejše vrste, z dependanco 3 sobe, 10 postelj, 2 kopalnici z 18 kabinami, 9 čolnov, bolj znatraj v vasi pa: »Etablissement Walchers«, 3 dependance: 29 sob, 60 postelj, velik vrtni salon, park, tenis, kopalne sobe, vozovi itd.

Ako se mudiš v Ribnici, ne zamudi prilike in poseti goriomenjeno Smarjeto, kakor tudi Hodiško jezero (560 m), prazgodovinske stavbe na koleh in pa Hodiše, preljubko, slikovito koroško vasico s svojimi karakterističnimi strehami »na kapo«. Zanimiva cerkev!

Iz Ribnice dalje severozapadno ob zalivu se cesta nekoliko dvigne — nad šolo pred vilo in gradom Percht (drugi vrbski Miramar), še en krasen pogled na Celovec koncem blestečega se jezera — nato

promet; izdaja mednarodnega papirnatega denarja in znani predlog Walterja Belicearja. Po daljši debati je bil sestavljen redakcijski komite za izgotovitev končno veljavnega predloga za odstranitev menične krize; besedilo tega predloga bo danes predloženo polnoštevilni skupščini.

Mednarodna finančna konferenca.

LDU Berlin, 7. maja. (Dun. KU) — »Berliner Tageblatt« javlja iz Pariza: Po informaciji lista »Temps« bodo na mednarodni finančni konferenci, sklicani po svetu zveze narodov v Bruselj, predložene nastopne rešitve za odstranitev mednarodnih finančnih težkoč: 1. dovolitev zasebnih kreditov kredita potrebnim državam s pogojem, da se bodo tekoči izdatki mogli ravnati po razmerju dohodkov, izvirajočih iz davkov in drugih normalnih prejemkov. 2. Prilagoditev vojne odškodnine premaganih držav po njih plačilnih zmognosti; 3. preskrba voznega gradiva, ki naj bi omogočilo normalno vzpostavitve izmenjave blaga; 4. določitev posebnih jamstev, ki bi jih morale dati dolžne države za garancijo plačevanja obresti in dolgov.

Politične novice.

+ **Socialna demokracija in dr. J. Ev. Krek.** »Cankar je napisal najkrasnejši nekrolog o političnem in kulturnem delavcu Kreku, kar smo jih sploh brali, — za »Napreje« ne pa za »Slovenec« — tako je zapisano v včerajšnjem »Napreju«. V uvodniku iste številke je pa nekdo, ki je v besnem, splečem strankarstvu pozabil, kaj je bil Krek slovenskemu delavstvu in ljudstvu, zapisal: »Leta 1897. je glasoval katoliški duhoven dr. J. Ev. Krek v dunajskem parlamentu zato, — da se razpusti delavska organizacija! Niso tega ljudje pozabili...«

»Kaj je imel dr. J. Ev. Krek od tega, da je glasoval tako proti — delavski organizaciji, ki je varovala delavstvo od stradanja?« — Vsi, ki imajo oči in roke, morejo videti in otipati, kaj je ustvaril dr. J. Ev. Krek za slovensko ljudstvo in predvsem za delavstvo. Njegov boj za starostno zavarovanje, za delavsko varstvo, konsumna organizacija, delavske hiše na Viču in v Vodmatu in sto drugih stvari govori dovolj. Ta mož je umrl kljub temu z eno krono v žepu, potem ko je dal življenje za svoje ljudstvo. Odveč je torej braniti moza, ki ga branijo njegova dela in priznanja, ki mu ga je dal ves narod brez razlike strank. Da bo pa vidno, kako je rajni Krek razumel bistvo delavske organizacije, navajamo govor, ki ga je imel 1. 1897. v parlamentu in v katerem je »Napreje« zaganja. Dr. Krek je že tedaj nastopil proti rdečemu terorju za popolno združevalno svobodo delavstva. Socialistične železničarje je vodil žid dr. Varkauf, izbraljoč stanovsko, čisto strokovno organizacijo za boj proti krščanstvu. Krek je židom-socialnim demokratom zaklical:

»Člani razpuščene socialistične organizacije so morali mnogo prispevati k strokovni organizaciji, od katere pa niso imeli ničesar razen nekaj hujskajočih listov. Delavci so morali drago plačevati te hujskajoče liste in tiste trumne gusarjev, ki so se zbiral okrog teh listov... Ta strokovna organizacija je bila stroka: brezverstvo, teoretična stroka in odušenje. Kaka druga stroka se v tej organizaciji ni gojila.

Brezverstvo se je v tej organizaciji v polni meri gojilo. Jaz sam sem bil večkrat na shodih te organizacije. Kako je darvinizem, kako je sovraštvo do cerkve s strokovno organizacijo v zvezi? Listi, ki služijo tej organizaciji, so vsi od prvega do zadnjega polni brezverstva in sovraštva do Boga, da bi le svoj smoter dosegli. — Rekel sem nadalje, da je bila ta stroka odušenje in nasilstvo. Nasilstvo je imelo svoj vrhunec v tem, da se je vsako mnenje, ki se je izražalo izven teh socialdemokratskih društev, pobijalo s slepo divjostjo. Razpušitev strokovnih organizacij je sicer proti koalicijski svobodi, ki jo delavci smejo in morajo zahtevati. Toda višja nego koalicijsko pravo je delavcev osebna svoboda, da se lahko organizujejo. Socialdemokratska organizacija je zavirala delavcem svobodo, skrbeli za svoje koristi na podlagi samosvojega mišljenja in svobodnih razgovorov. Dolžnost države je, pripomoči delavcem k organizaciji, da potom nje dobe svoje zakonite pravice. Le s spopolnjenjem z družne organizacije je pričakovati, da se ugodno reši delavsko vprašanje, ker le s tega stališča moramo pri sedanjem družbenem redu kaj opraviti ter določiti načelo, da je delavec solastnik izdelka svojega dela. Delavec naj ima besedo pri vodstvu poslov, kjer dela, sicer je le suženj. V tem smislu ni treba strokovne organizacije samo železničarjem, marveč vsem delavcem.«

Naj si gg. socialnepatrijotje zapomnijo, da je Krek s tem že pred trindvajsetimi leti zahteval socializacijo obratov in čisto strokovno organizacijo delavstva! Ta »sovrtažnik delavstva« je delal, ko je socialna demokracija govorila. Krek še iz groba obtožuje brezvestnost in podivjanost socialdemokratskih voditeljev, ki so boj proti kapitalizmu zamenjali z bojem proti krščanstvu. Slovenska soc. demokracija si je s tem napadom na mrtvega delavskega voditelja in največjega slovenskega političnega in kulturnega delavca priborila žalostno slavo. To je storila ona stranka, ki se je v času, ko je Krek z delom ustvarjal Jugoslavijo in pri tem delu izkravnel, plazila v prahu pred dunajskimi židovskimi sodrugi.

+ **»O «Domovina»!** Ker nimamo prostora, da bi prinašali dovrtne in smešnice, združimo koristno s prijetnim in navajamo iz »Domovine« našim bralcem v razvedrilo: »Slovenec« ponosno poroča, da pride na I. orlovski tabor v Mariboru poseben delegat papeža Benedikta XV. Papeževa skrb je dušni blagor katolikov. A on ima še druge skrbi: v vsaki državi hoče imeti politično stranko, ki dela papežvo (klerikalno) politiko v državi in če ni drugače, proti državi. Zato je treba papeževim trabantom vsega: terciarskih vojsk, kloštrov in tudi — hlapecev za parado in za varstvo.« — Ubogi ljudje! še umirajoče jih je popadla besnost. — Dalje: »Med drugim zahtevajo narodni (tkzv. reformistični) duhovniki — kar je zelo pametno — da se duhovnikom dovoli poročiti se. Vsak razsodjen človek bo dal narodnim duhovnikom prav, samo škofji so se zelo ustrašili... Proti duhu časa škofji ne bodo mogli ničesar storiti. Oslobojili smo se od Nemcev, in osvoboditi se moramo tudi od vseh drugih tujih vplivov, in prvi vrsti od rimskega vpliva...« Rumeni liberalci je pokazal svoj usnjati, vedno enaki obraz. Proti katoliški Cerкви gre.

To pa ni zelo pametno! Še eno: »Gostilničarje so hoteli uničiti klerikalci in zato je izdal dr. Brejo ono prepoved o točenju alkoholnih pijač... Ne morda radi štrajka, o ne! To je uganila »Domovina«! Tako, da še globlje občutimo pesnikove besede: »O «Domovina», kdor te ljubi zdaj, — ljubit mora s črnim gnjevom v duši...«

+ **Dunajski akademiki o zadnjih dogodkih.** Jugosl. kat. akademiki, organizirani v društvu »Jug« na Dunaju, so se pečali na svojem zadnjem sestanku s krvaviimi dogodki v Ljubljani. Tragedija, ki se je dovršila med komunističnim delavstvom v Sloveniji, vzbuja naše sočuvstvovanje in izrekamo ob tej priliki družinam padlih naše sožalje. Smatramo za svojo dolžnost, da izrečemo z vsem poudarkom misel, da so ljubljanski dogodki sad lahkomiselne, nezrele in brezvestne taktike vodstva komunistične stranke. Odgovorni voditelji te stranke so dobro vedeli za prepoved javnih obhodov in da bi bil vsak spopad zavedene mase z red ohranjujočimi organi za delavstvo poguben, a so poglali kljub vsemu temu slovenski proletarijat na cesto in s tem v smrt. Proti tej brezvestni zlorabi delavskega proletarijata, proti temu eksperimentiranju z njegovo močjo in njegovim življenjem z vso energijo protestiramo. Ta politika mora biti za jugoslovanski proletarijat katastrofalna in ogroža njegovo bodočnost v Jugoslaviji. Resolucija, ki so jo sklenili jugosl. komunistični akademiki na Dunaju v imenu »celokupnega« jugosl. dijaštva, skuša krivdo neresnega vodstva komunistične stranke in njegovo protidelavsko taktiko zatajiti in zabrisati, zato smo to resolucijo odklonili. Zanj je glasovalo od celokupnega dunajskega jugoslovanskega dijaštva, obstoječega iz nad 500 akademikov, 28 komunistov. — Na Dunaju, 1. maja 1920.

Begunci, pozor!

Glasom naredbe generalnega civilnega komisarja v Trstu z dne 17. aprila t. l., ki je bila pred kratkim objavljena tudi v naših listih, je beguncem svobodna vrnitev v večji del Primorske. Le v one občine, oziroma vasi, ki so bile po vojski popolnoma ali večinoma porušene in ki so v omenjeni naredbi našete, je povratek dovoljen le s privoljenjem pristojnih civilnih komisarjev.

Po tej naredbi imajo oni begunci, ki so do sedaj živeli begunsko podporo in ki se do 17. t. m. vrnejo v svoj domači kraj, pravico do nadaljne 60 dnevne begunske podpore. Kakor se čuje, bodo italijanske oblasti dovoljevale brezplačno vožnjo po železnicah onim beguncem, ki se vračajo v kraje, v katere je vrnitev svobodna, tudi le do 17. t. m.

Z ozirom na to naredbo, s katero se dovoljuje velikemu številu beguncem svobodna vrnitev v njihov domači kraj, odpade vsak povod za nadaljno podpiranje teh vojnih beguncem od strani naše države. Zato se bo vsem beguncem, ki so pred svojim begom stalno prebivali v krajih, v katere je vrnitev svobodna, ustavila begunska podpora, ne glede na to, ali se vrnejo ali ostanejo tu.

Ker je pa do 17. t. m. le premalo časa, da bi se mogli prizadeti begunci vrniti ali si kako drugače zagotoviti svojo eksistenco, se bodo v Sloveniji izplačevale podpore tem beguncem še do 20. junija t. l., beguncem - dijakom pa do konca šolskega leta.

ga leta. Beguncem iz onih krajev pa, v katere je povratek dovoljen le s privoljenjem pristojnih okupacijskih oblasti, se bodo izplačevale begunske podpore morda še nekaj delj časa, ako bodo za to potrebni krediti ustavno dovoljeni. Vendar je v interesu tudi teh beguncem samih, da se kmalu vrnejo v svoje omače kraje, ali pa da si kako drugače zagotovijo življenjske predpogoje. — **Urad za zaščito beguncem.**

Dnevne novice.

— Iz politične službe. Vladni tajnik dr. Vilko Pfeifer iz Maribora je dodeljen v službovanje poverjeništvu za notranje zadeve v Ljubljani. — Bivši namestništveni tajnik na Primorskem dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski, dodeljen sedaj provizorno konzularnemu zastopstvu kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Gradcu, je sprejet v tej službi z naslovom vladnega tajnika v stalež političnih konceptnih uradnikov deželne vlade za Slovenijo, poverjeništvu za notranje zadeve. — Provizorni vladni koncipist pri okrajnem glavarstvu v Slovenjem gradu dr. Ivan Zobec, je premeščen v službovanje k poverjeništvu za notranje zadeve. — Konceptni praktikant pri poverjeništvu za notranje zadeve v Ljubljani Mirko Gorišek je premeščen k okrajnemu glavarstvu v Kamniku. — Absolvirana pravnikinja Adolf Morič in Janko Osojnik sta sprejeta v pripravljeno službo deželne vlade za Slovenijo, poverjeništvu za notranje zadeve ter dodeljena v službovanje: prvi civilnemu komisariatu za Prekmurje v Murski Soboti, drugi okr. glavarstvu Črnomlju. — Okrajni tajnik pri okrajnem glavarstvu v Imotskem Fran Volčjak je sprejet v službo deželne vlade za Slovenijo, poverjeništvu za notranje zadeve, ter dodeljen v službovanje okrajnemu glavarstvu v Črnomlju.

— Poročil se je g. Franjo Kaučič, delovodja-aspirant v delavnici juž. železnice v Mariboru z gđ. Valerijo Kastelice iz znane narodne rodbine Kastelice iz Mirne na Dolenskem. — Bilo srečno!

— Zborovanje novomeške podružnice Slomškove zveze. V četrtek 6. t. m. je zborovala podružnica v ljudski šoli v Novem mestu. Od osrednjega odbora sta se udeležila zborovanja predsednik I. Štrukelj in urednik »Slov. učitelja« F. Fabinc. Prvi je razvijal programatične misli naše organizacije in se dotaknil vseh važnejših vprašanj, ki se danes tičejo učiteljstva, drugi pa je izvajal, da pristopimo solidarno k Uniji jugoslovanskega učiteljstva, če bo zgrajena tako, da ne bo tangirala našega političnega in svetovnega naziranja. Nikakor pa ne sme to vprašanje povzročiti nekeke stagnacije v naši organizaciji, ampak je treba preiti k pozitivnemu delu in sicer na eni strani na šolskem, na drugi strani pa na izvenšolskem kulturnem polju v Slovenski kršćansko-socialni zvezi, ki je največja kulturna organizacija v Jugoslaviji. To smo dolžni svojem poklicu in svojemu narodu. — To zborovanje je zacet pokazalo, da se Slomškova zveza vedno bolj utrjuje na notraj in ko bo konsolidacija dovršena, se bo lahko pričelo zidati na vzgor. — Za predsednika podružnice je bil izvoljen nadučitelj Štular.

— Smrtna kosa med rojaki v Ameriki. Rev. Fran Rancinger je umrl v St. Francis bolnišnici v Pittsburgu, Pa., dne 28. marca

pa te kmalu osepne in prevzame slikovita podoba:

Otok.

Pravi biser Vrbskega jezera! Najlepši del obale! — Otok (458 m) je pravzaprav le poluotok. V grlu, tam, kjer se drži obrežja, je širok komaj 60 do 70 korakov, dalje v jezero se razširi in vzpne kvikušno iznad iskričo se gladino jezera. Na vzvišenih dveh gričkih stoji ena mala (iz leta 831. l. je ena večja cerkva, poleg nje čepi okrogli turnič — kostnjak. Velezanimivi v romanskem in gotičnem slogu zidani stavbi hranita redke, znamenite zgodovinske vrednote (originalne freske iz 9. stoletja, vrata, krypta iz leta 1155., stare umetniške slike, rezbarije, okrasni, 500 let staro got. okno z Madono, slikano na šipo in mnogo drugega zanimivega). Izpred cerkvice krasen razgled! — Sredi Otoka je lep trg krog stare košate lpe. Za njim ob severozapadnem obrežju pa stoji:

»Etablissement Pirkera«, 3 dependence, 63 sob, 98 postelj, obsežen, dolg stekleni salon z vrtom, pristan, kopalnice s 47 kabinami, 16 čolnov, godbeni paviljon, tenis itd. in pa Restavrant & Cafe »Pri Lipi« (Kirschbaumer & Georg), 13 sob, 20 postelj, veranda, vrt, kegljišče, vozni. — Pod glavno cesto nad Otokom: »Gostilna Ebner«, 6 sob, 11 postelj, veranda, vrt, kopalnica. — V vasi pred Otokom in okolici je že krog 40 vil, mnogo od teh v domačih slovenskih rokah.

Košato, valovito pobočje Konja (851 metrov), ki se dviga nad Otokom v ozadjju, je zadnja večja višina od južne obale. Dale proti zapadu spremeljuje jezersko obalo

manjši holmi in brda, ki se pač še večkrat spušte proti obali in pomole v jezero, pa zopet odmaknejo ter napravljajo prostor terasam, ravnem in dolinam. — Tudi to lepo idilično pokrajino, ki jo pozdravljajo z zapada ziljski Ojsternik, Gorjanska planina, Dobrač in pa Visočica — še celo Kepa včasih radovedno pokuka nanjo — so vzbujili naši pradeditvi in posadili so tam svoje domove in češnje. Istotako pa se je zazelo nekaterim letovišnikom in tujsko-prometnim trgovcem: hic manebimus optime! To so:

Spodnje in Zgornje Dela.

Posamezne grupe hiš in vil, tri četrt ure od otoka zapadno, vis-à-vis Porečam. Mikaven ta del obale je le še zelo malo izkoriščen! Nasproti Bušavniškemu ali Kačjemu otoku se nahaja tu velika športna čolnarna »Union-Yacht-Club«, višje zgoraj pa ladjedelnica Happe in pa: »Hotel Hugelmann« z dependanco (najemnik Čuček), 25 sob, 50 postelj, pristan, 2 kopalnici z 48 kabinami, vrt, park, godbeni paviljon, 8 čolnov, 1 motorni čoln, tenis i. dr.; — dalje zgoraj na oglu obale »Na Vrvi« pa »Hotel Lampel« (lastnik domačin Čeber), 15 sob, 30 postelj, kopalnica s 40 kabinami, stekleni vrtni salon, pristan; zelo lepa lega s pogledom na Karavanke!

Kdor bi se tu nastanil, naj ne opusti izleta odtod na Skofiče tri četrt ure, odkoder imaš iz »Zurja« razgled na panoramo Karavank, Julijskih in Ziljskih alp, ki mu ga ni para izlepa! Gostilne: »Pri Kristofu« in »Na Muti« (Bürger).

Log.

Ob hotelu Lampel, ki je »severni rtič« Vrbskega jezera se jezero zasuka v levo proti jugozapadnemu koncu, ki je moderno pozidan z Vrbo, od katere ima jezero ime. Čim dalje proti koncu, tembolj pogosto je poseljena obala, a vse je lepo odeto v zelenje, krasna obrežna promenada! Ta konec je po naravi precej sličen vzhodnemu, kot da je hotela narava sama zavarovati harmonijo v podobi obalne narave. — Tod se vrste v posameznih razdaljah:

»Hotel Auenhof«, 3 dependence, 40 sob, 90 postelj; dalje na griču na vzvišeniem mestu moderni »Etablissement Excelsior« s 4 vilami, prostora za 120 oseb najmanje in pa »Etablissement Pundschuh«, 3 poslopja za 100 oseb. Povsod lepi parki, vrtovi, saloni, kulture, kopalnice, čolni, pristani, tenis itd.

Nad Logom, komaj pol ure navzgor nad našo obalo je razprostrta krasna planota (550 m). Tu leži lepa narodnozavedna Laga ves, ki se ponaša z divnim, razsežnim razgledom po Karavankah, Julijskih in Ziljskih Alpah in na severne koroške planine! Gostilne: Schleicher, Kramer in Vrbelj.

Stara reč je, da se ne vračamo radi potniki po isti poti nazaj, temveč si izberemo za povratek drugo smer. Pešec in tudi kolesar imata za enkrat že to možnost i. s. čez Logovec, Dob na Rožak ter odtod na Področico ali še lepše čez Baško jezero na Bače. Za vozni in avtomobilski promet pa je še zelo slabo poskrbljeno za povratek iz zapadnega konca jezera, odkar so nam predstavili in poslabšali de-

markacijsko linijo pri Rožaku s tem, da so nam odvzeli cesto čez Soprače na Vrbo. Pri tem ne sme ostati! Ta točka je eminentne važnosti, ne sicer za Nemce, pač pa za nas. Naj bi se to vpoštevilo, kadar se bo končno preresetovala naša meja z Nemško Avstrijo!

Gradi se sicer že tudi neka druga cesta i. s. iz St. Ilja na Skofiče za zvezo: Ribnica-Skofiče—St. Ilj—Sv. Jakob—Področica. Toda pri izbiri te trase so prevladali edino le domači gospodarski razlogi. Interesi tujskega prometa, te važne panoge bodočega našega narodnega gospodarstva pa zahtevajo tu — in na to si dovoljujemo že danes opozoriti kroge, ki jim je poverila država nalog, da čuvajo nad interesi in razvojem tujskega prometa — gladko zvezo:

Iz zapadnega dela Vrbskega jezera čez Rožak na bližnje Baško jezero — biser Zgornjega Roža, iz vzhodnega konca Vrbskega jezera pa zvezo s Klopinskiim jezerom!

Proga: Ljubljana—Savinjske Alpe—Železna Kaplja—Klopinsko—Vrbsko Baško—Blejsko jezero—Gor. Sav. dolina... to bi bil najznamenitejši tujskoprometni kolobar in sigurno naš najbolj zaželjeni izletni vozni listek (Rundreisebillet) po Jugoslovanski Švici! — Ali ga bomo učakali? Bivši »frontarji« žalihog najbrže ne železniskega — avtomobilskega pa lahko.

letos ob 7. uri zvečer. Bil je rojen leta 1862 v Gerovem pri Rvani gori na Hrvaškem. Posvečen je bil v duhovski stan v Senju l. 1886. Rev. F. Rancinger je bil več ali manj poznan tudi Slovincem v Jolietu in drugih naselbinah. — Pittsburgh, Pa. Za influenco je umrl John Habovček. Pokojni je bil poročen z rojakinjo Mrs Magdaleno Habovček, roj. Zunič. Za njim žaluje soproga in dve hčeri. — St. Michael, Pa. Na porodu je umrla rojakinja Mrs. Angela Pečarič, roj. Lenard. Pokojnica je bila stara 28 let. Doma je bila iz Trbovelj na Štajerskem. V Ameriki je bivala od leta 1915. Tam zapuška žalujočega soproga in štiri nedorasle otroke, v starem kraju pa starše, pet sester in dva brate. — Murrsville, Pa. Preminula je rojakinja Mrs. Ana Verhovšek. Pokojnica je bila stara 33 let. Rojena je bila v vasi Podboršt, fara St. Janž na Dolenjskem. V Ameriko je prišla pred sedmimi leti, kjer zapuška žalujočega soproga in 5 nedoraslih otrok, v starem kraju pa očeta in eno sestro. — Gary, Ind. Preminul je rojak John Sunich. Pokojnega je pred tremi leti zadel mrtvoud ter je bil po tistem vedno v postelji. Star je bil 51 let. Doma je bil iz Vasi Zastava, podzemljaka fara na Dolenjskem. V Ameriki zapuška žalujočo ženo, štiri sinove, štiri hčere in enega brata na Calumetu. — Gilbert. Preminula je rojakinja Mrs Ivana Križelj. Pokojnica je bila stara 25 let. Posledica smrti je bilo zastrupljenje krvi. Tam zapuška žalujočega soproga, dva fantka in dve punčki, v Newyorku pa dve sestri. — Umrl je v svojem domu na Summit St., rojak Josip Pasdertz, znani mesarski mojster. Bolehal je že nad leto dni. Bil je šele 36 let star. Zapuška vdovo in več malih otročičev. Bil je doma iz Gradaca na Belokranjskem. — Cleveland. Zadnjo nedeljo, 28. marca je umrla Ivana Perušek na 15620 Saranac Rd. Pokojnica je bila stara 32 let in je bila doma iz Cerknice na Notranjskem.

— **Draža zapuščine** po umrlem župniku g. Kar. Jakliču se vrši v župnišču v Prežganjem v ponedeljek dne 10. maja ob 9. uri dopoldne. Prodajala se bo živina, orodje, pridelki ter oprava.

— **Velikodušen dar.** Za vdove in strote na koroški in štajerski fronti padlih vojakov so darovale Slov. eskompina banka v Ljubljani 1000 K in Jadranska banka, podružnica Ljubljana 5000 K, zakar se jim v imenu imenovanih vdov in sirot tem potom izreka najiskrenejša zahvala! Komanda dravske divizijske oblasti.

— **Krivopriseznik.** Igra v treh dejanjih (7 slikah) vpripori jutri zvečer ob 6. uri Katol. slov. izobraž. društvo v Hrušici v »Društvenem domu«. (k)

— **Prejemnik državnih nameščencev.** (Uradno.) Ministrski predsednik in minister za konstituanto in izenačenje zakonov je odredil, da se zaradi udeležitve prejemkov in drugih odnošajev ukaznih in neukaznih civilnih državnih nameščencev določijo posebna komisija za revizijo zakonskega načrta o civilnih državnih nameščencih. Za člane te komisije so imenovani predsednik državnega sveta Marko Gjurišič, član glavne kontrole Milutin Popovič, generalni direktor državnega računovodstva v ostavki dr. Milan Stojadinovič in načelnik v ministrstvu za socialno politiko Petrovič.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Stožicah** vabi na veliko vrtno veselico, ki se vrši v nedeljo, dne 9. maja 1920 na vrtu gosp. M. Sitarja, po domače pri Čišmanu v Stožicah štev. 28. Spored: Srečolov, šaljiva pošta, velikanski ribji lov, prosta zabava, vinočoh pod vejo. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina prosta. Ker je čisti dobiček namenjen za gasilske potrebe, se preplačila hvaležno sprejemajo. Kobilni udeležbi vabi odbor. (k)

— **Občni zbor Društva slovenskih sodnikov** v Ljubljani se 13. maja ne bo vršil, temveč se preloži na poznejši čas glede na dosedaj obstoječe prepovedi shodov.

— **Čebelarstva podružnica** v Kamniku priredi v četrtlek dne 13. t. m. enodnevniki čebelarski tečaj pri čebelnjaku gospoda Jakoba Virjenta v Olševku pri Kamniku. Začetek ob desetih dopoldne. Predavata gospoda Bukovic in Okorn. Čebelarji, udeležite se tečaja v obilnem številu!

— **Uradne ure pri delegaciji** in podrejenih organih v Ljubljani se do nadaljnih odredbe določajo z 10. dnem majem t. l. takole: od 8. do 12. ure dopoldne, od 3. do 6. ure popoldne. V sobotah popoldne se ne uraduje. Glavna carinarnica in tobačna tovarna obdržita dosedanjo uredbo.

— **Izleti učnih zavodov.** Vsa vodstva učnih zavodov opozarjamo na hvalevredno naklonjenost obratnega ravnateljstva drž. železnice, ki dovoljuje učeti se mladini v spremstvu njih gospodov profesorjev v svrhu izletov posebne izletniške vlake. Posebni vlak (odhod iz Ljubljane ob 5.17, povratek ob 23.22) se pripravi, ako priglasijo šolska vodstva potom vloge, ki jo je nasloviti na obratno ravnateljstvo drž. železnice Ljubljana, licej, najmanj 5 do 8 dni preje — najmanj 400—500 izletnikov.

— **Učenci** uživajo ugodnosti polovičnih vozniških cen (Ljubljana—Vetrinjska in nazaj 23 kron). Po 2 (dva) učenca pod 10 leti pa imata pravico na 1 (eno)

polovično vozovnico in na vsakih 5 (pet) učencev po 1 spremljevalec uživa tudi polovično vozno ceno. Vsak voditelj tabačne šolskega transporta naj se pred odhodom vlaka zglaš pri osebni blagajni, da prejme in izpolni transportno prijavo, ki ga spremlja. — Upamo, da se bo na vednih — v Avstriji pri nas nepoznanih — ugodnosti poslužilo kar največ naših šolskih vodstev, ki bodo na takih izletih najlažje vsadili že v mlada srca naše mladine smisel za naravno krasoto in ljubezen do naše lepe domovine.

— **Državno menjalnice za vračajoče se Amerikance.** Take menjalnice je ministrstvo za finance ustanovilo pri davčnih uradih: v Kotoru, Dubrovniku, Metkoviču, Splitu, Sarajevu, Ljubljani in Mariboru. V Ljubljani prevzame te posle davčni urad za ljubljansko okolico (sodna palača). Ti uradi bodo zamenjavali denar samo izseljencem, vračajočim se iz Amerike, in sicer samo dolarje, ki jih prineso s seboj. Zamenjevalni kurz bo za pol dinarja ali dve kroni izpod dnevnega prodajnega kurza dolarjev na belgrajski borzi.

— **Konec avstrijske žurnalistike.** Graški »Volksblatt« se peča pod gornjim nazivom s pomanjkanjem papirja v Avstriji in z vladno odredbo, ki omejuje obseg vseh listov na največ 8 do 10 strani dnevno. List piše med drugim: »Kdor pozna razmere avstrijskega časopisja, posebno pa dunajskega, more skoro izračunati dan, ko bo moral zadnji urednik položiti svinčnik iz rok. Stroški za izdajanje listov tisteje v nedogled, pri čemer tvorijo plače urednikov najmanjšo postavko.« Nato navaja list prva znamenja katastrofe: »Oesterreichische Staatszeitung«, ki je imela najetih že 20 urednikov, ni mogla začeti izhajati in je morala vse sprejeto osebo odpustiti. Kmalu nato se je dnevnik »Morgen« izpremenil v skromen tednik. 30. aprila je nehaj izhajati »Tag«, s tem so izgubili službo in kruh stari uredniki »Zeit« in »Freundenblatt«-a. Mnogo drugih listov na Dunaju in v pokrajini je tik pred propadom. Obstanek tisočev družin in posameznikov je v neposredni nevarnosti.

— **Pazite na žepne tatove posebno v vlakih!** Učitelj Ivan Lukman se je peljal iz Celja v Ljubljano. Na hodniku je stal in gledal skozi okno; pridružil sta se mu dva moža, ki sta govorila hrvaško in stališila v njega. Ker je bila velika gnječa, je g. Lukman večkrat s komolcem potipal tam, kjer je imel denarnico spravljeno. Ko je prišel gospod Lukman domov, je zapazil, da ima notranji žep sukničica prerezan, toda ker je večkrat tipal s komolcem, očitno še ne dovolj izurjen tat ni mogel izmakniti denarnice.

— **Ker je prodal zarubljeno tele,** je bil obsojen Jože Podraž iz Želmelej na 30 kron globe. Plačati ni hotel 88 kron dohodninskega davka. »Trmast ste bili, kaj ne, da niste plačali dohodnine?« vpraša dobrohotno sodnik Podržaja, ki priklanja in pravi: »Ali lahko precej plačam 30 kron?« — »Da.«

— **Pri Vas so našli flinto, kaj ne?** vpraša sodnik kmečko korenino Jožeta Zakrajška iz Šmarja. »Fant jo je prinesel, žandarji so jo vzeli.« Sodba: 20 kron globe. »Ja, gospod, saj je fant »flinto« prinesel!« — »Se pa pritožite!« — »O, rajši plačam 20 kron.« — 20 kron globe je plačal na to še Ivan Strgar iz Klanca pri Šmarju.

Ljubljanske novice.

Iz Šmarne govorje v stolnici ima od včerajšnjega dne dalje zvečer ob 7. uri vseučiliški prof. dr. Rožman.

Iz Družabni klub priredi jutri v nedeljo ob lepem vremenu izlet k sv. Joštu. — Odhod iz Ljubljane z vlakom ob pol 7. zjutraj do Kranja. Povratek preko Škofje Loke z vlakom ob 9. zvečer. (k)

Iz Koncerti Glasbene Matice. Nekaj za Ljubljano vsekakor izvanrednega je Čajkovskijeva šesta simfonija (patetična), ki jo bo na svojih dveh koncertih dne 10. in 17. t. m. izvajalo orkestralno društvo Glasbene Matice. Zadnjih smo jo v Ljubljani slišali od dunajskih glasbenikov pred 10 leti in reči moramo, da zahteva tako velikansko delo precej poguma že pri svetovnih orkestrih. Naše mlado orkestralno društvo kaže ta pogum; videli bomo, da bo častno izpolnilo svojo nalogo. Ime konservatorijskega profesorja Karla Jeraja, ki je v tej simfoniji sodeloval v svetovnih orkestrih v Londonu, Parizu, pod Mahlerjem v Berlinu ter na Dunaju, nam jamči zares izvanreden umetniški užitek, ki se nam obeta. (k)

Iz »Kje je meja?« se imenuje šaloigra v enem dejanju, ki jo je spisal Ogrinec in ki jo bo vpriporil Ljudski oder to nedeljo ob 8. uri zvečer. Tedaj bo vpriporil tudi Čehovo enodejanko - šaloigro »Snubač« in Braccovo duhovito burko »Kdor drugemu jama koplje...« Ta večer bo nudil obilo dobre, vedre zabave. Vstopnice se dobe v predprodaji v trafikah gospe Modiceve v Kopitarjevi ulici in v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu.

Iz Alberta Zargija, ponesrečenega gasilca, so v četrtlek spremlili njegovi tova-

riši in mnogobrojna množica občinstva k večnemu počitku. Zalostni spreved so otvorili Sokoli, gasilci iz Ljubljane, tobačne tovarne, Viča, Šiške in Most, za njimi so korakale ostale organizacije, kojih vnet član je bil pokojni Zargi. Zastopana je bila tudi mestna občina po podžupanu dr. Trillerju in železniško ravnateljstvo, policija itd. Ob grobu se je v imenu gasilcev poslovl v pretresljivih besedah od pokojnega tovariša načelnik ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva, gospod Turk Josip. Z vzklikom: »Na pomoč!« so se gasilci poslovlili od svojega ponesrečenega tovariša Alberta. Pred pogrebom se je vršila žalna seja ljublj. gas. in reš. društva, na kateri se je sklenilo dati pokojnikovim vdovi in otrokom takoj 1000 K iz društvenega podpornega sklada, napraviti pokojniku nagrobni spomenik ter naprositi mestno občino in železniško ravnateljstvo, da priskoči svojem ponesrečenemu na pomoč.

Iz Zahvala. Povodom tragične smrti našega nadvse ljubljene očeta, brata, svaka in strica g. Alberta Zargija izrekamo tem potom za izkazano sočutje vsem najtoplejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo vsem cenj. kolegom okoliške in ljubljanske požarne brambe, g. načelniku Turku za prekrasen nagrobni govor, starosti Jugoslovanske gasilske zveze g. Bartetu, g. podžupanu dr. Trillerju, telovadnemu društvu »Sokol L.«, pevskim društvom »Svoboda« in »Krakovo-Trnovo« za ganljive žalostinke, tvrdki J. J. Naglas, ravnateljstvu južne železnice, dr. Demšarju in dr. Minafu za izkazano prvo pomoč, g. župniku Petriču in vsemu ostalemu občinstvu, ki nam je dalo utehe na zadnji poti nepozabljene, nesrečne žrtve.

Zalujoča žena in trije otroci. Iz Primorke za šolsko mladino. Da odpomore bednemu stanju siromašne srednješolske mladine iz zasedenih krajev in omogoči nadaljevanje študij onih nesrečnih, ki so morali vsled tujčevega terorja zapustiti svojo rodno grudo, osnoval se je »Odbor Primorke« v Ljubljani. Podpiral bo po možnosti tudi visokošolsko mladino ter onemoglo in bolne siromašne kulturne delavce. Do vrnitve vseh vojnih ujetnikov deloval bo skupno z drugimi ženskimi društvi na to, in sicer z vsemi silami, da se omogoči čimprejšnija vrnitev teh nesrečnežev. Prva prireditev gori-omenjenega odbora je bil pozimi ples, ki je dal okoli 8000 kron čistega dobička. Dne 12. t. m., t. j. v sredo pa prirede primorske žene dobrodelno akademijo z lepim sporedom, pri kateri bodo gledali na plemeniti namen sodelovali gg. prof. F. Ravnik, Zika, gđc. Medvedova, Petelin-Savičev kvartet ter gg. pisateljja dr. Ivo Šorli in France Bevč. Obračamo se pri tej priliki primorske Jugoslovanke na vso javnost z iskreno prošnjo, da sodeluje tudi ono s tem, da se v polnem številu udeležijo prireditve. Posebno vi Primorci, priskočite nam na pomoč! — »Odboru Primorke« je dala Komanda Dravske divizije vojaško godbo brezplačno na razpolago, da priredi v isti namen pomenadni koncert v Zvezdi, in sicer se bo ta vršil drugi dan, 13. t. m. od 11. do pol 13. ure, Nasvidenje tudi tam!

Iz »Ajmoht« je jedel, a plačal ga ni France Goršič v gostilni pri Putrihu. Sodba: 24 ur zapora. Iz Kaznovan žepar. Dr. Wallentschagg je 7. t. m. prvič govoril slovensko pred ljubljansko deželno sodnijo, ko je zagovarjal hrvatskega žeparja Oskarja Marjetiča, kateri je 21. marca t. l. ukradel gospej Iv. Arhar 410 kron, gospej Leopoldini Serandovi pa poskusil ukrasti maslo. Žeparja je opazoval in aretiral detektiv Jože Močan. Sodnišče je gostu iz Zagreba prisodilo 10 mesecev težke ječe.

Iz Baržunaste čevlje je ukradla Angela Majnik poštni aspirantinja gđc. Olgi Sitarjevi. Sodnišče je obsodilo Majnikovo na 1 mesec ječe.

Iz Okradeni svinjski trgovec. Dne 29. februarja t. l. sta v Orehkovi gostilni gostovala Milan Živkovič in Jakob Lukič. Sobarica Ivana Jager je zapazila, da je nameraval Živkovič okraščati natararico, tudi njo je nameraval okraščati, toda končno je ukradel nekemu svinjskemu trgovcu v gostilni 1500 kron. Ker se je tatvina precej naznanila, je detektiv kolodvorske policijske ekspoziture Kimovec na cesti prijel Živkoviča, kateri je pobegnil; pri njem so našli 4100 kron, pri Lukiču je pa našel g. revirni nadzornik Ljubič 1500 ukradenih kron, katere je pri njem Živkovič skrnil. Sodnišče je obsodilo Živkoviča na 3 leta, Lukiča pa na 3 in pol leta težke ječe.

Iz Dr. Rostohar contra Uhlif. Danes ob 9. dopoldne bo razpravljaj okrajni sodnik g. Avsec o znani tožbi dr. Rostoharja proti inženirju Uhlifu. K razpravi je povabljenih 14 priča.

Iz Posledica rubežni. Franc Zavaddal, bivši gostilničar v Trstu in njegova žena Frančiška sta obdolžila izvršilni organ ljubljanske sodnije g. Rakovca, da je ob rubežni vzel 3 bankovce po 1000 kron in ne dveh, kakor je to potrdil. Frančiška Zavaddal je rekla g. Rakovcu ob rubežni:

»Vas ni sram, da pustite ljudi brez vsakega vinarja.« G. Rakovec kot priča zaslišan pove, da je zarubil le 2 bankovca po tisoč kron in ne treh. Sodnišče je obsodilo Franca Zavaddala na 2 mesece in Frančiško Zavaddal na 14 dni strogega zapora. Frančiška Zavaddal po končani razpravi zakliče: »O sveta nebesa! Ma, zakaj bom zaprta?«

Najnovejša poročila.

POGAJANJA ZA KONCENTRACIJO.

Belgrad, 7. maja. (Izvirno.) Vesnič ni dobil oficialnega mandata, da se pogaja za sestavo koncentracijske vlade, marveč je njegova akcija samo informativnega značaja. Le tedaj, če pride do sporazuma v vseh vprašanih, bo vlada odstopila. Demokratski zahtevajo, da vlada taktično odstopi, a vlada in tudi parlamentarna zajednica ne pristata na to, ker bi demokratski s tem dobili priliko za svoje taktične akcije. Dr. Vesnič upa, da bo prišlo do sporazuma in je prošil poslance, naj se ne razidejo, da bi v slučaju sporazuma mogel parlament takoj delovati.

NARODNO PREDSTAVNISTVO.

Belgrad, 7. maja. (Izvirno.) Današnja seja narodnega predstavništva je bila odgodena na 12. maja ob 4. uri popoldne.

SEJA PARLAMENTARNE ZAJEDNICE.

Belgrad, 7. maja. (Izvirno.) Zastopniki klubov parlamentarne zajednice so imeli danes pod predsedstvom Protiča seja, na kateri se je razpravljalo vprašanje taktike v pogajanjih z demokratsko zajednico za sestavo nove vlade.

RADIKALNI KLUB.

Belgrad, 7. maja. (Izvirno.) Radikalni klub je vse žrtvoval, da omogoči sporazum ter je pristal na to, da osebna vprašanja ne igrajo nobene vloge.

GROF APPONYI O MIROVNI POGODEBI.

LDU Budimpešta, 7. maja. (DKU) Ogrski dopisni urad javlja: Grof A. Apponyi je izjavil sodrudniku »Az Esta«: Madžarska mirovna pogodba je najstrašnejša zmeta z ozirom na naša prava in samoodločevanje narodov, ker ustvarja življenjsko nezmožnost naroda in ogroža evropski mir. Vendar ne morem reči, da bi bil položaj brezupen. Izvleček iz spremnega pisma, ki ga poznamo, nam navaja že nekatere poprave nepravilnosti mirovne pogodbe, katerih praktičen pomen bomo mogli razumeti šele po proučenju celotnega besedila.

BOJ MED RUSI IN POLJAKI.

LDU Moskva, 7. maja. (DKU — Brezžično.) Moskovski sovjet je v svoji včerajšnji seji sklenil, da se do skrajnosti bori proti poljskim mogulcem. Včeraj je odšlo iz Moskve na poljsko fronto več delavskih in kmetskih bataljonov.

LDU Lvov, 7. maja. (DKU — Havas.) Člani ukrajinskih zadrug, ki so se mudili mimogrede v Lvovu, poročajo, da je Odesa še teden dni v ukrajinskih rokah. Zasedbo Odesa je omogočila rumunska artiljerija.

BORZA.

LDU Zagreb, 7. maja. Devize: Berlin 298—302, Italija 740—750, Newyork 15.200 do 16.500, Pariz 0—1050, Praga 261.50—263, Svica 0—3150, Dunaj 69—70. Valute: dolarji 13.600—14.050, avstrijske krone 65 do 68, levi 175—180, carski rublji 198—200, čehoslovaška krona 0—250, 20kronski zlatniki 0—555, francoski franki 980—1000, napoleonidori 500—540, nemške marke 280—281, leji 273—280, italijanske lire 675 do 680.

Razne novice.

r Edisonova najsrečnejša doba. Svetovno znani izumitelj Tomaž Edison bo kmalu dopolnil 74. leto svojega življenja. Pri tej priliki prinašajo ameriški listi dolge pogovore svojih dopisnikov z njim. Neki časnikar je med drugim vprašal Edisonsa, kdaj se je čutil v življenju najsrečnejšega. Edison je odgovoril: »V mojem življenju so bile tri dobe, ko sem bil neizmerno srečen. Prvič, ko sem kakor dvanajstletni deček na nekem kolodvoru v Ohio prodajal časopise, drugič, ko sem se oženil, tretjič pa, ko se mi je rodilo prvo dete, ko sem imel stvarco, za katero sem mogel delati. Sicer pa moram reči — je pristavil Edison — da mi je največ sreče nudilo delo. V svojih delavnih in laboratorjih sem preživel svoje najsrečnejše dni.

r Cela Japonska nosi maske proti hripi. Londonski listi poročajo, da je španska bolezen napadla na Japonskem že več kot pol milijona ljudi, od katerih jih je umrlo 65.852. Najhuje je gospodarstva v Tokiu, kjer je umrlo 9000 ljudi ter Osaka, kjer je zahtevala 2000 žrtev. Oblasti se boje, da se bo epidemija še bolj razširila, zato so odredile, da bi vse prebivalstvo nosilo maske proti omenjeni boleznini.

r Kako si je pomagal fotograf, da je prišel do svoje terjatve. Neka gospa iz Pir-

ne blizu Draždan si je dala v Draždanih napraviti slike, ali ko jih je prejela, jih je fotografu vrnila, češ, da ni »zadeta« in da ne plača. Ali fotograf ni bil butelj. Zavil je podobno v nov papir, prilepil nanj fotografijo ter napisal takle naslov: Gospa (ime ni znano) v Pirni. Na pošti v Pirni so ono gospo po fotografiji hitro spoznali in pismo noša ji je sliko tudi vročil. S tem je bilo dokazano, da je fotografija dobra in gospa je morala račun poravnati.

r Kakšne lastnosti mora imeti dober zavarovalni agent? Na to vprašanje je odgovoril na shodu angleških zavarovalnih uradnikov član angleške zbornice Frank Briant in rekel takole: »Pokoren mora biti tako kakor Mojzes in tako potrepljiv kakor Job. Mora znati tako pisma pisati kakor apostol Pavel in najboljše je, ako ima še lastnosti naivnih žen.

r Dekle z 10 milijoni — nekolkovanih bankovcev. Iz Budimpešte se poroča listom; Na tujakšnjem Zapadnem kolodvoru je bila ustavljena mlada deklica, ki je imela pri sebi 10.000.000 kron v nekolkovanih bankovcih, ki jih je hotela vtihotapiti v Čehoslovaško republiko.

r Tudi ženske so dražje. Da čuti ves svet posledice zadnje vojne, predvsem v visokih cenah vsega, bodisi v življenjskih potrebah, bodisi v čem drugem, dokazuje to, da je na Kongu in Ugandi tudi nežni spol jako poskočil — v ceni. Pred vojsko je stala šestnajstletna ondotna deklica štiri sulične ročnike, danes je pa pod osmimi suličnimi ročniki ni mogoče kupiti, a v krajih, kjer se pečajo z živinorejo, mora kipec danes dati za žensko osem krav, a pred vojsko jo je prav lahko kupil za štiri krave.

Prosveta.

pr Snubač, šaloigra v enem dejanju, spisal Anton Čehov. To igro bo igral Ljudski oder danes ob 8. uri zvečer. Kdor je videl svoj čas »Medveda« od istega pisatelja na tem odru, ve, da tudi »Snubač« ne bo zaostajal s svojim uspehom za to predstavo. Druga igra je »Kje je meja?« ki jo je spisal Ogrinec, star pisatelj sicer, a igra je po svojem preprostem humorju in po svoji tendenci še vedno aktualna. »Kdor drugemu jamo koplje...« se vpripori pred širšo slovensko javnostjo to pot prvič; to je kratka, a zelo duhovita burka. Vstopnice se dobe dopoldne v trafikki gospe Modiceve v Kopitarjevi ulici in ves dan v pisarni Ljudskega odra.

pr Glasbeni Matici je naložila davčna oblast za koncerta orkestralnega društva visoke takse. Ker Matica teh ogromnih stroškov ni proračunala pri določitvi vstopnine in se kljub temu prodajajo vstopnice po že preje napovedanih nižjih cenah, naj občinstvo upošteva to izredno obremenitev društva in naj pridno posega po vstopnicah, da bosta oba koncerta popolno razprodana; le tako je mogoče, da se obvaruje naš prvi glasbeno-kulturni zavod, ki se bori že itak z velikimi finančnimi težavami, pretečnega primanjkljaja pri kulturnih prireditvah, ki jih je država tako visoko obdala. Na koncertu 11. in 17. t. m. se bo prvič izvajala našega mladega, nadbudnega skladatelja L. M. Škerjanca orkestralna skladba za veliki orkester »Crotteska«, Sibeliusova romanca je pravi biser v literaturi godalnih skladb; tu bo godalni orkester »Glasbene Matic« pod spetnim vodstvom svojega kapelnika K. Jeraja, čigar pianissimo in crescendo je že znan od zadnjega koncerta, pokazal vse svoje izredne vrline. Gdč. Vilma de Thierry, ki si je letošnjo sezijo s svojim obsežnim glasom in umetniško finim prednašanjem tako v koncertni dvorani kot v operi osvojila splošno simpatijo vsega občinstva, nastopi v koncertu s tremi posebno lepimi pesmimi skladateljev Dvoraka, R. Franza in R. Straussa. Klavirski koncert E. Griega s spremljevanjem orkestra bo izvajala gdč. Mimica Švajgerjeva, absolventinja praškega konservatorija, pod prof. Czastkovo; češki listi so polni hvale o njenih nastopih v koncertih »Jugoslavije« v Pragi in hvalijo posebno njeno izborni tehniko in zdravo muzikalno prednašanje. Višek užitka pa bo nudila velika patetična simfonija Čajkovskega, o kateri piše skladatelj Weingartner, da je poleg Borodinove h-mol simfonije najlepše, najgloblje in najbolj tipično delo ruske sinfon. glasbe. Pred desetimi leti se je izvajala zadnjič v Ljubljani pod vodstvom kapelnika Nedbala (dunajski umetniki). Razlaga in besedilo proizvajalnih skladb ter vstopnice se prodajajo v trafikki v Prešernovi ulici. (K)

pr Vsiljenka—Saloma. Saloma so nam v drugi zasedbi podali skupaj z Vsiljenko, ki sicer po svojem koloritu manj kakor Slepici spada v ta okvir, a vendar enotnost večera raditega ne trpi. Vsiljenka-Smrť je veliko blažja kot Smrť-nasilnica v Slepicih; bistvo umetnosti pa je v obeh isto. Dejanje se začne tam, kamor navadni živci ne sežejo več, življenje, ki istinito biva našim čutom sicer prikrito, pa je vendar v neposredni zvezi z našimi lastnimi življenjem. Otroci in slepci so bližje temu nevidnemu svetu, ker sami ne vidijo in ne

pojmiyo tega, kar mi imenujemo resničnost. Zato je v našem slučaju smrt mogoča kot nevidna delujoča oseba. Plava nad hišo, čeprav so jo odpočili, silil v hišo, nasedel se med telesa, sede k mizi med družino, čaka in ko pride njena ura, vstane in stori svoje. Simbolizem preide tu v mističizem. — Glede uprizoritve moramo poudariti, da smo pač opazili skrb, s katero se zadnji čas težke stvari uprizarjajo, zato so je posrečila tudi stilizacija dela — a ker g. Plut kot glavna oseba ni mogel podati tega, kar je bistvo stvari, predstava ni stopila nad sredino. Saloma z gdč. Wintrovov naslovni vlogi ni v celoti prekoslala prejšnjih prizoritev. Pač je gdč. Wintrova podala več tistega, kar smo pri gospe Šaričevi pogrešali, predvsem je bila zelo dobra v sceni Johananom, upala si je preko tega, kar imenujemo etično lepoto, odpovedala pa v glasu. Splošno pa je bilo o predstavi nekaj, kar bi imenovali utrujenost ali pa celo neinteresiranost, zato so bile zabrisane marsikake tanjše poteze, ki spadajo k bistvu stvari; take predstave ne moremo imenovati dobre.

Fr. K.

pr Na koncertu, ki se je pred par dnevi vršil v Unionu, nam je mešani zbor »Ljubljanskega Zvona«, ki je ta večer praznoval petnajstletnico svojega obstoja, podal dve slovenski narodni pesmi, potem še eno srbsko (vse tri v Derovih prireditvah) in eno hrvaško. Društveni pevovodja Zorko Prelovec kaže očitno simpatijo do živahnih pesmi, zato se mu vobče take pesmi tudi bolj obnesejo. Tako so od narodnih prišle do pravilnega izravnega pesmi, ki jim je ta značaj že po naravi dan, v tem slučaju obe slovenski. Hrvaška in srbska narodna sta bili vzeti v preveč ekstremnih tempih, prva prehitra, a druga odločno prepočasna, zlasti, ker se je navep tako ves zdrobil, da si ga komaj spoznal. Omenjena simpatija, se zdi, da pri njem delj časa ne strpi enega tempa, kakor da bi se mu zdela monotona in zgodi se včasih, da to postane za prednašano pesem usodno, da se nam predstavi v ohleki, ki se ji ne poda k obrazu. Tako je Pavličeva pesem »Če rdeče rože zapade sneg«, zlasti v začetku in na koncu, tempo, ki nasprotuje pevnosti kompozicije, ki je glavna značilnost zanjo. Istotako je Adamičeva »Večerna III.« trpela na spremembi tempa v sredini, trpela pa zato, ker je sprememba razbila nje enotno rahlo občutje. Bolje sta se mi zdela proizvedera dueta (Lojevičeva »Pesem« in Adamičeva »Kje si dragi, da te ni?«) Bila sta odigrani v pravilnem razmerju medsebojnih delov, daš zame nekoliko prepočasni. Stremiljenje zbora je, peti vedno bolj fino, katera lastnost daje pevski skupini lepo zaokrožen delokrog; zbor v obče vedno riskira, če poje skladbe, ki jim je glavno izraz, zato, ker mu je največ lepo zaokrožena zunanja linija, torej stvar, ki je bolj materijalnega, tehniškega značaja. Zbor spada v Ljubljani med najbolj agilne, skoraj bi mu glede tega šlo celo prvinstvo. Razen vsega omenjenega je zbor iz rokopisa zapel Adamičovo »Svatbo na poljanji«, komponirano za zbor z orkestrom. Skladba je šibkejša. Pomnoženi gledališki orkester je poleg Dvořakove overture »V naravi«, od katere sem ujel le par zvokov, Berliozovo simfonijo »Harald v Italiji«, skladbo mnogih instrumentalnih fies. Kakor se sploh lahko reče, da stoji instrumentacija simfonije više nego nje kompozitorna vrednost.

Simfonija je dobila muzikalno prednašanje, ki je pri naših razmerah moralo človeka razveseliti, slišali smo nešteto dobrih in mnogo finih mest, daš do zadnjih detajlov prednašanje ni prišlo. Solist na vijoli je z globoko resnostjo odigral svoj solo. — »Karneval« B. Penica je ob prvih zvokih zbudil pričakovanje, da bomo slišali kaj naslovu podobnega. Pokazalo pa se je, da je muzikalni »quodlibet«, ki se je jel raztegli pred nami in grozil zdaj pa zdaj postati tragičen, tako heterogen, da najdes v njem vse mogoče. Instrumentaciano bi bilo še precej efektivno. Koncert se je z nagovorom g. dr. Tavčarjeve in odgovorom društvenega predsednika zavlek skoraj do enajstih. To se pravi, bil je skoro tako dolg, kakor Peričev »Karneval«.

Marij Kogoj.

pr »Društvo slovenskih leposlovcev,« s sedežem v Ljubljani, se je pred kratkim ustanovilo. Namen društva je, da varuje in pospešuje gospodarske, socialne in kulturne interese svojih članov in s tem pomaga izboljševati njih življenjske razmere; da goji med njimi stanovsko vzajemnost ter jim obenem v potrebi nudi gnetno in moralno pomoč. Društvo je samo stanovsko in združuje vse slovenske leposlovce brez razlike političnih naziranj. Svoj namen hoče društvo doseči z vsemi zakonitimi sredstvi, ki morejo koristiti njegovim težnjam. V društveni odbor so bili na občnem zboru voljeni sledeči pisatelji: Predsednik: Anton Funtek; I. podpredsednik: Fran Ser. Finžgar; II. podpredsednik: dr. Alojzij Kraigher; tajnik: Radivoj Peterlin-Petruška; blagajnik: dr. Fran Detela; knjižničar: Milan Pugelj; go-

spodar: Fran Albrecht; odborniki: France Bevk, Vida Jerajeva, Oton Zupančič. V nadzorsto so bili izvoljeni pisatelji: Ante Debeljak, Cvetko Golar, Marija Kmetova, dr. Stanko Majcen in dr. Ivan Tavčar. Pisatelji se vabijo, naj pristopijo k društvu kot redni člani, prijatelji slovenskega slovstva pa kot ustanovniki ali podporniki. Članarina: znaša za redne člane 5 K mesečno; za ustanovnike 2000 dinarjev v petih letnih obrokih; za podpornike letno 200 dinarjev. Prijave in denar naj se pošilja na naslov društva: Ljubljana, Kongresni trg št. 7.

pr Narodno gospodarski eseji. Spisal dr. A. Gosar. Ljubljana 1912. Založila Jugoslovanska tiskarna. Opozarjamo na to lepo in aktualno knjižico, ki je izšla te dni in ki se bavi s perečimi narodnogospodarskimi vprašanji. Vsebina je razdeljena na tri dele: I. Delo — podlaga za pravično ureditev gospodarskega življenja. II. Mednarodno ali narodno gospodarstvo. III. O glavnih panogah narodnega gospodarstva. Knjižico toplo priporočamo vsakemu našemu inteligentu. O delu bomo sicer kaj več še spregovorili.

Turistika in sport.

Nogometna tekma. Jutri v nedeljo ob 18. uri (6. popoldne) se vrši na prostoru S. K. Ilirije nasproti državnega kolodvora nogometna tekma med prvimi moštvoma S. K. Victoria iz Zagreba in S. K. Ilirija, Ljubljana. Victoria je eden izmed prvih zagrebških klubov in je dosegla letos že lepe rezultate. Igrala je proti Concordiji 0:0 in proti Haški 0:4. Vstopnina se je vsled visokega državnega in občinskega veseličnega davka malenkostno zvišala: sedež I. vrste 16 K, sedež II. vrste 12 K, stojišče 6 K, za dižake in člane proti legitimaciji 3 K. Blagajne se odpro ob 17. uri. Tekma se bo vršila ob vsakem vremenu. — Za danes napovedana tekma se ne bo vršila ker zagrebčani pred nedeljo ne morejo priti v Ljubljano. — Rezerva Ilirije tekmuje v nedeljo v Borovljah proti ondotnemu športnemu klubu. (K)

Športni klub »Primorje.« Vabijo se vljudno vsi Primorci, prijatelji športa k obilni udeležbi ustanovnega občnega zbornega športnega kluba »Primorje«, ki se vrši v posebni sobi kavarne »Zvezda« v nedeljo 9. t. m. ob 10. uri z običajnim dnevnim redom. — Priznavljajni odbor. (K)

Golice. Koča na Golici (Jeseniška) je otvorena. Ključavnica (narcise) v polnem cvetju! Vse turiste prosimo, da vplivajo na manj preudarne sopotnike in čuvajo, da se ta znamenita in redka cvetoča polja ne pokončavajo, temveč se ta kras in znamenita posebnost Golice ohrani tudi še drugim poznejšim turistom. Planinsko netoaranost, grdo razvado: kakor da mora vsak turist imeti na palci cel šop »da bi ga bila lahko krava sita« obsojamo in jo je treba, če ne gre zlepa odpraviti kako drugače — a odpraviti na vsak način! Čuvajmo naše planinske parke! — Za sestop z Golice priporočamo predvsem povratek čez Kladije v krasno vas Podgorje v Rožu (železniška postaja).

Aljažev dom 1000 metrov tik pod Triglavom (2864 m) bo o Binkoštih že otvoren. Dobro oskrbovano to postojanko S. P. D. priporočamo ne le samo turistom temveč tudi kot velegledno letovišče in klimatično zdravišče za daljše bivanje in to prav posebno za čas od Binkošti do 15. julija, dokler ne prične glavna sezona. — Okolica Aljaževega doma je že brez snega. Zanimivo je ravno ta čas — in seveda brez nevarnosti — opazovati iz daljave plazove, ki drče sedaj, ko se taja sneg navzdol iz triglavskega sosedov!

Gospodarstvo.

g Cene živega srebra. (Poroča posl. dr. Ivan Shvegel, Gorenjsko.) Napetost političnega položaja in mnenje objektivnih ameriških trgovskih krogov, da bo končno našemu narodu vendarle že preveč, kako mu otipavajo telo in zanj mešetarijo in da pride na naši zapadni meji do sporov — se zrcali v poročilih, ki prihajajo iz New-Yorka o hitrem naraščanju cen živemu srebru. Koncem marca tek. leta je znašala cena v New-Yorku 117½ dolarja, kar odgovarja londonski ceni 27 funtov 15 šilingov, to je 3 funte 15 šilingov več, nego je znašala cena v kateremkoli času vojne. Še šest tednov prej so Italijani preko Londona ponujali živo srebro po 66 dolarjev steklenica na podlagi Cil-pogodbe, kar bi znašalo loco New-York 77 dolarjev. Nato se je začela cena penadoma dvigati, kar se je pojasnjuje tako, da je Italija celo produkcijo idrijskih rudnikov in njenih lastnih neznatnih rovov v Monte Amiata (Toskansko) za meseca april in maj že vnaprej prodala. Obenem Italijani neki z vnemo iščejo živosrebrno rudo v Dalmaciji (!) in na Južnem Tirolskem. Da so Italijani razprodali celo produkcijo, naj bi bilo v zvezi s prizadevanjem Angležev, da si nalože rezervno 40.000 steklenic. Tudi Nemčija, katere banke so pred vojno kontrolirale italijansko produkcijo živega srebra, si pri-

zadeva, da si zagotovi zalogo, ki jih potrebuje morda za svojo optično in kemično industrijo. Niti španski rudniki v Almadenu niti idrijski, kjer se je l. 1914. pridelo baje približno 600 ton, ne zadoščajo sedanji potrebi. Zdi se, da se zato tudi ameriška vlada peča z načrtom, da si zagotovi zalogo, tembolj ker ameriški rudniki ne zadoščajo niti potrebi lastne dežele in zlasti ker največji rudniki v Kaliforniji od njihove otvoritve l. 1853. zelo nazadujejo tako po izdatnosti kakor po kvaliteti. Celokupna produkcija živega srebra v Kaliforniji in Texasu, vstevši 3000 steklenic, ki jih dajejo rudniki v Aguas Calientes in San Luisu Potosi v Mehiki, znaša približno 16.000 steklenic, dočim znaša letna potreba v Združenih državah 25.000 steklenic po 25 funtov.

g Zapuščine in zavarovalnine v Ameriki. Veliko je med našim narodom ljudi, ki imajo svoje v Ameriki ter je za temi v letih vojne nastalo precej zapuščin in zapadlo dokaj zavarovalnin. Vsled ameriških vladnih odredb, so ti premoženjski objekti, v kolikor se jih je likvidiralo, založeni pri upravniku sovražnega premoženja v Washingtonu, oz. pri tozadevnih oblastih v drugih ameriških državah, tako, da bode treba veliko potov, predno bodo dobili ta premoženja dediči v roke. Za posameznika je postopek združen z velikimi stroški, dočim bi se pri skupnem nastopu dal hitreje in ceneje doreči uspeh, posebno ker bi bilo v slučaju, da gre za skupno veliko vsoto, mogoče osebno intervenirati. Da bo možno ugotoviti, za katere vsote gre tu, pozivljam vse, ki imajo v Zedinjenih državah ameriških zapuščine in zavarovalniške terjatve, da mi iste čimpreje mogoče prijavijo, da se uvede sporazumno enoten postopek, ako bi to kazalo. Radi splošno-koristnega namena prosim tudi sodnije, in urade, gg. odvetnike ter notarje za prijavo, vse jugoslovanske liste pa za ponatis tega poziva. — Gospodarska pisarna dr. Černe, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6.

g Mednarodna razstava vzorcev ob letos v Pragi od 5. do 28. septembra. Razstavljani bodo industrijski obrtni izdelki in drugo blago. Natančneje informacije je dobiti pri češkoslovaškem generalnem konzulatu v Beogradu (Krunska ulica 7), dalje daje tozadevna pojasnila pisarna »Kancelar pražskych veletrhů v Pragi«. Priporočljivo je, da bi se naše izvozne in uvozne tvrdke za to vzorčno razstavo zanimalo.

g Promet s premogom v Čehoslovaški. Češkoslovaška vlada pripravlja nov projekt za štedenje s premogom. Namera je, ustanoviti poseben državni premogovni svet, ki naj doloa pogoje dobave in cene premoga, kontrolira izvoz premoga in predpiše glavne smeri trgovini z ogljem. Obenem se je stavil predlog, da se uvede taksa na produkcijo premoga do 30% od bruto-proizvedene rude. Namen tega projekta je razen fiskalnega ta, da se uprava premogovnikov stavi pod državno kontrolo.

g Borzna poročila. LDU Dunaj, dne 6. maja. (ČTU) Devize: Amsterdam 7500, Berlin 42350, Bukarešta 0, Curih 3700, Kristianija 3975, Kodanj 3575, Stockholm 4550. — Valute: nemške marke 422.50, romunski lei 335, bolgarski lei 300, švicarski franki 3675, francoski franki 1275, italijanske lire 950, angleški funti 830, ameriški dolarji 205, carski rublji 265. Tečaj v prostem prometu: Zagreb 136—148, Budimpešta plačila v denarju poštnih hranilnice 94—104, plačila v žigosenih bankovcih 95—105, madžarske žigosane krone 98—114, Praga 357—377, Varšava in Krakov v poljskih markah 109—122, čehoslovaške krone 5000 ali 350—375, manjši bankovci 355—380, novi dinarji 575—625. — LDU Curih, 6. maja. (ČTU) Devize: Berlin 10.65, Holandija 206.50, New York 565, London 21.47, Pariz 34.40, Milan 26.50, Bruselj 36.50, Kodanj 96, Stockholm 120, Kristianija 108, Madrid 96, Buenos Aires 242, Praga 9.10, Zagreb 3.40, Budimpešta 2.40, Varšava 2.80, Dunaj 2.60—2.70, avstrijske žigosane krone 2.70—3.10.

Aprovizacija.

a Telečje meso od telet »Vnovčevalnice za živino in mast« bodo prodajali v soboto, t. j. dne 8. t. m. sledeči mesarji: Anžič, Janež, Rihtar ml., Preselj, Zupančič, Prepeluh, Žganjar Jože, Makovec, Bizilj, Ham Marija, Novak, Škerjanec, Kočar, Primc, Češak, Černivec, Kastelic, Kocjan, Selan, Petrič, Zobjek, Jesih Jakob, Dolničar Franc, Dolničar Jožefa, Ham Matija, Javornik v Ljubljani, Brečelnik in Zagmeister v Spodnji Šiški. Ti mesarji so dobili vsak po tri teleta, sledeči mesarji pa po 6 telet: Ocvirk, Zajc Ivan, Ahlin, Leben, Zajc Franc ter Janežič, ki je prejel 8 telet. Kg srednjega mesa velja 19 K ter kg zadnjega mesa 20 K. — Vsaka stranaka dobi največ en kg mesa.

a Prodaja cenejše moke. Člani mestne aprovizacije dobio na izkaznico za cenejša živila na Poljanski cesti 15 po 3 kg be'e moke na osebo. Kilogram moke stane 7 K 50 vin. Kdor dobi več kakor 6 kg moke, naj priinese vrečo s seboj. Papirnate vreči-

ce se zaračunajo posebej. Določi se sledeči red: Dne 10. maja: Na štev. 1480 do 1570 od 9. do 10. dop., štev. 1570 do 1660 od 10. do 11. dop., štev. 1660 do 1750 od 11. do 12. dop., štev. 1750 do 1840 od 2. do 3. pop., štev. 1840 do 1930 od 3. do 4. pop., štev. 1930 do 2020 od 4. do 5. pop., štev. 2020 do 2110 od 5. do 6. pop. Dne 11. maja: štev. 2110 do 2200 od 9. do 10. dop., štev. 2200 do 2300 od 10. do 11. dop., štev. 2300 do 2400 od 11. do 12. dop., štev. 2400 do 2500 od 2. do 3. pop., štev. 2500 do 2600 od 3. do 4. pop., od 2600 do 2700 od 4. do 5. pop.,

štev. 2700 do 2800 od 5. do 6. pop. Dne 12. maja: Na štev. 2800 do 2900 od 9. do 10. dop., štev. 2900 do 3000 od 10. do 11. dop., štev. 3000 do 3100 od 11. do 12. dop., štev. 3100 do 3200 od 2. do 3. pop., štev. 3200 do 3300 od 3. do 4. pop., štev. 3300 do 3400 od 4. do 5. pop., štev. 3400 do 3500 od 5. do 6. pop. Dne 14. maja: Na štev. 3500 do 3600 od 9. do 10. dop., štev. 3600 do 3700 od 10. do 11. dop., štev. 3700 do 3800 od 11. do 12. dop., štev. 3800 do 3900 od 2. do 3. pop., štev. 3900 do 4000 od 3. do 4. pop., štev. 4000 do 4100 od 4. do 5. pop., štev.

4100 do 4200 od 5. do 6. pop. Dne 15. maja: Na štev. 4200 do 4300 od 9. do 10. dop., štev. 4300 do 4400 od 10. do 11. dop., štev. 4400 do 4500 od 11. do 12. ure, štev. 4500 do 4600 od 2. do 3. pop., štev. 4600 do 4700 od 3. do 4. pop., štev. 4700 do 4800 od 4. do 5. pop. od štev. 4800 naprej od 5. do 6. ure popoldne.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA
v Ljubljani.
Slike škofa dr. Jegliča, pesnika Simona Gregorčiča in ministra dr. Korošca v

velikosti 56 x 47 se dobe v Jugoslovanski knjigarni po zelo nizki ceni K 8. za vsako sliko. Zaloge ni velika in naj si slike vsakdo takoj omisli. Okvirje je knjigarna na željo pripravljena oskrbeti.

Iščem službe kot kuharica, najraje bi šla k dvema osebama ali na kako restavracijo za drugo. Ponudbe se prosim na upravo lista pod šifro »Kuharica«

Koruzo za mletev in za krmo se dobi pri tvrdki Jos. Zidar, Ljubljana, Dunajska, cesta 31.

Imate bolečine? V obrazu? V celnem telesu? Vaše mišice in živci vam odgovorujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 36 K.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 škatlic 18 K. Prava želodec okrepjujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 134, Hrvatska. A

Krojaški pomočnik se sprejme za velika, boljša dela. Martin Mahkota, Sp. Šiška št. 39 pri Ljubljani. 1770

Dekle zanesljiva se išče za takoj k 4 mesece staremu otroku čez dan. Hrana v hiši. Naslov pove uprava pod št. 1736.

Belonske cevi 15, 20 in 30 cm v svetlobo, lobi se dobijo po zmernih cenah pri stavb. tvrdki AL in Val. Accetto v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14. 1704

Dr. Pavel Avramović

se je vrnil iz ordinira zopet redno od 10—12 dopoldne in od 2—4 popoldne Ljubljana, Stari trg št. 30. 1874

Zenitna ponudba!

Premožen, izobražen, ugleden, dobronarčen, mlad, samostojen veletrgovec in posestnik; simpatične zunanjosti, mirne zdrave narave se v svrhu ženitve želi seznaniti z gospičo ali mlado veselo vdovo enakih lastnosti, neomaneževane minulosti, izugledne rodbine, z veseljem voditi gospodinjstvo, trgovino, zdrave in razvite postave. Na premoženje se toliko ne ozira kakor na pošten značaj in se v prometni kraj tudi priženi. Le resne ponudbe z natančnimi podatki tudi s sorodniške ali prijateljske strani prosim varovaje diskretnost v dvojni kuverti pod znakom: »Modra korajzina bodi — srečna zadovoljna boš.« na Anončni zavod Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nbr. 5.

Jurist išče **instrukcije**. Cenjene po primerne nudbe pod Jurist 1750 na upravo »Slovenca«.

E 551/19 **Dražbeni oklic.**

Vsled sklepa z dne 4. maja 1920, opravilna številka E 551/19/12 se prodajo dne 18. maja 1920 dopoldne ob 9. uri v Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 23 na javni dražbi: **1 lep konj**, svetlo rujave barve, štiri leta star in **1 gig voz** dobro ohranjen. Reči se smejo ogledati dne 18. maja 1920 v času med 9. in pol 10. uro dopoldne v Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 23.

Kr. okrajna sodnica v Ljubljani, odd. V., dne 4. maja 1920.

Več vagonov modre galice

dobavi najkulantnejše oddelek za kemikalije tvrdke E. Binzer, Wien I. Sterngasse 13. — Brzjavni naslov »Ebinzer Wien«.

MEDICA & Comp.
VELETRGOVINA MANUFATURA
LJUBLJANA SODNA UL. 7

Ljudska posojilnica
v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6
obrestuje hranilno vlogo po čistih **3%**
Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela konec marca 1919 nad 40 milijonov krou vlog in nad 1 milijon onstotisoč kron rezervnih zakladov.
Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici) na hipoteke in v tekočem računu.
Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Sloječ bencinov motor 2 1/2 - 3 1/2 PS se takoj kupi. Ponudbe na poštni predal 103, Ljubljana I.

Belonske cevi cevi za vodnjake 1 m svetlobe, strošnik, grobne oklepe, stebre za ograje i. t. d. nudi po najnižjih cenah F. Banda & drug Ljubljana, Karlovska cesta 8.

Išče se oženjen vrtnar za zelenjavo in druga v vrtnarsko stroko spadajoča dela. Prosto stanovanje in dobra plača. Natančne ponudbe z navedbo zahtev pod šifro »Vrtnar št. 1742« na upravo lista.

Vozovi naprodaj. Novi brek, voz, električni, ganten, na oljnate osi, na 4 peresih; 2 nova lahka mesarska vozlička na proste osi in peresa, se ceno prodajo. Interesentje naj se javijo pod šifro »Zanesljivi vozovi« na upravništvo tega lista. 1725

Zenitna ponudba.

Gospodična iz ugledne rodbine, vajena voditi večje posestvo in trgovino, z lepo vzgojo, neomaneževane minulosti, prijazne zunanosti, krog tridesetih, s sto tisoč kron premoženja želi spoznati tuznega, zdravega, pridnega in modrega moža, mirne narave, ki naj vse svoje razmere zaupno pojasni pod nastopno šifro, da zamore dobiti: »Nedolžno srce in pridne roke« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5. 1745

Klavirje, pianine, harmonije, vijoline, citre, harmonike, strune i. t. d.

ima v velikanski zalogi
ALFONZ BREZNIK
bivši učitelj Glasbene Matice in edini zaprišeženi strokovnjak, LJUBLJANA, Kongresni trg 15 (naspr. nunske cerk).

Kina-železnato vino
lekarja PICCOLI-ja v Ljubljani, Dunajska cesta. krepča malokrvne, nervozne, oslabele, odrasle in otroke. — Naročila proti povzetju.

— Sprejme se —

vajenec

s primerno šolsko izobrazbo. Hrana in stanovanje v hiši. A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška c.

Izurjenega

mlekarja
sprejme takoj big. mlekar na Vinko Slapšak-a Prestranek pri Postojni. Plača po dogovoru. Ponudbe s prepisi spričeval naj se pošlje do 20. t. m na upravo tega lista pod šifro Mlekar 1729.

Sprejme se popolnoma samostojen

delovodja

za mizarstvo tovarno. Razumeti se mora na stroje. Ponudbe na upravo lista pod delovodja 1728.

V najem se vzame primeren lokal za trgovino z mešanim blagom v Ljubljani ali v kakem prometnem kraju na deželi v bližini kake železniške postaje, najraje na Gorenjskem. Ponudbe na upravo lista pod šifro »trgovina«.

Osel se prod. Naslov se poizve v upravi t. lista pod št. 1764.

Kupim goz ali večje gozdno posestvo blizu železnice in prosim popis posestva, navedbo vrednosti ter najnižjo ponudbo. Istotako kupim trame, žagance, dila, remeane, drva, ogleje itd. Ponudbe s zadnjo ceno na vagon Vaše postaje pod »Izvoz lesa - banka« na Anončni zavod Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Obl. konces. informacni zavod **Drago Beseljak** Ljubljana Cankarjevo nabr. 5

dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu-in inozemstvu. V abonentu ter posamezno cene zmerne. 6135

Vsakovrstne
Slamnike,
različne torbice, predpasnike, slamnate šolne in druge pletarske izdelke, priporoča po primerni ceni gospodom trgovcem **FRANJO CERAR**, tovarna slamnikov, Stoba pošta Domžale pri Ljubljani.

Graveur
Anton Černe
Ljubljana
Dooral trg št. 1.

Brata SEVER
LJUBLJANA-KOLIZEJ.
Zaloga **TOPIŠTVA**
in **Tapetniška delavnica**

Daruvar Mineralno in blatno kopališče.
(Slavonija.)
Postaja južne železnice.
Radioaktivni topli vrelci. — Najuspešnejše lečenje: revmatizma, ischiasa, posledic raznih boleznih, ženskih boleznih, slabokrvnosti in obče slabosti.
Ugodno letovišče. — Dobra oskrba. Celo leto otvoreno. — Glavna sezona od maja do septembra.

Ribe vsake vrste in **raki** se kupijo po visokih cenah. Ponudbe na anončni zavod **Drago Beseljak**, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5. 1747

VINGER
priden, pošten, oženjen, srednje starosti, se sprejme takoj na večje posestvo vinogradov Trška gora, Novomesio. Stanovanje 2 sob in kuhinje je prosto. Mesečna plača po dogovoru. Pojasnila se dobe pri tvrdki A. Sušnik Ljubljana, Zaloška cesta.

Pisarniški uradnik
z daljšo prakso v trgovini z moko se takoj sprejme. Pismene ponudbe naj se predložijo osebnemu ravnateljevstvu Žitnega zavoda v Ljubljani. 1762

Konfeksijska tovarna družba z o. z. Siočice pri Ljubljani sprejme **krojaške pomočnike** in večje šte-ilo

— šivilj —
tudi začetnic kakor tudi vestno pisarniško moč. Prednost na Posavju stanujoči.

Novodošlo pravo KADILO
se dobi v vsaki množini po nizki ceni pri svecarju J. KOPACU v Ljubljani **GOSPOVETSKA CESTA številka 90.**

ŠOTO
suho za izolacijo, steljo in kurivo 1673 oddaja na vagon
F. & A. UHER, veletrgovina Ljubljana.

Suho svinjsko meso
en vagon prve kakovosti, čiste polovice brez glav in nog ima na prodaj s postaje Sisak Stičić 1 drug. Sisak, telefon št. 84.

Jugoslovanska tiskarna
v Ljubljani

oddelek za klišeeje
izdeluje vse vrste klišeejev po slikah, perorisih, risbah, rokopisih in fotografijah za eno in večbarvni tisk. Dobavlja klišeeje za vsakojaki tisk od preproste do najfinejše izvršbe. Raster za časopise, revije in reprodukcije umeš. slik, eno ali večbarvnih.
Edino podjetje te vrste v Sloveniji.

Veliko gozdno posestvo v bližini Maribora dva kilometra od proge koroške železnice oddaljeno se prod. Ponudbe na upravo lista pod št. 1691.

Išče hišnik
kateri je tudi vajen kot hlapec pri manufakturni trgovini delati in s konji voziti. — Istotam se sprejme izurjen

kočijaž
za plemenite konje s stanovanjem v hiši in protu dobri plači. — Oženjeni imajo prednost. — Naslov se izve pri upravništvu tega lista pod št. 1758.

Slamnike in klobuke

vseh vrst sprejema v popravilo **FRANJO CERAR**, tovarna slamnikov v Stobpošta Goržale pri Ljubljani. — V Ljubljani se sprejemajo isti pri tvrdki Kovačević : Tersan v Prešernovi ulici št. 5, kjer so tudi najnovejši vzorci na razpolago.

Išče se **Samostojen potnik**
v konfeksijski stroki rutinirana moč, ugodne kondicije; sprejem takoj, naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1695.

Inžener dr. Miroslav Kasal
oblastvena povojeni stavbni inženjer
Ljubljana, Hillerjeva ulica št. 7.
Specialno stavbeno podjetje za betonske, železobeton-ske in vodne zgradbe.
Izraha vodnih sil.

Nudimo na vagono po najugodnejših cenah v naši klavnici izdelano **suho svinjsko meso, soleno slanino (špeh) in čisto svinj. mast**
Nadalje nudimo prvovrstno bačko pšenico, koruzo, ječmen, oves, moko in ostale mlinske produkte, franko vagon Novi Sad.
Srpska Zadružna banka d. d. Novi Sad.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno obilavo v tednu se računa 8 kron.)

(Za dvakratno obilavo v tednu se računa 8 kron.)

ELEKTROTEHNIKA
 »Svetla«, Mestni trg 25.
 Verbajš A., Linhartova ulica 4.
GRAMOF. IN GODBENI AVTOM.
 Rasberger A., Sodna ulica 5.
JAVNA SKLADIŠČA
 »Balkan«, L. Ljublj. javno skladišče, Dunajska c. 33. (Tel. 366)
KAVARNE
 »Zvezda«, Ivancič J., Kongres. trg
KLEPARJI
 Kora T., Poljanska cesta 8.
 Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE
 Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.
KNJIGOVEZNICI
 Knjigoveznica K. T. D., Kopit. ul. 6
KONFEKCIJSKE TRGOVINE
 Olup Josip, Pod Trančo.
 Sax Ivan, Stari trg 8.
 Schwab & Bizjak, Dvorni trg 3.
LEKARNE
 »Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.
MANUFAKTURNE TRGOVINE
 Petkosig Jos., Stari trg 4.
 Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

MIZARJI
 Bizjak Peter, Spod. Siška 136.
MODNI SALONI
 Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.
MODNE TRGOVINE
 Kunovar Ivan, Stari trg 10.
 Magdič Pavel, Aleksandrova cesta
OPTIKI
 Jurman Karol, Selenburgova ulica
PARFUMERIJE IN KOSMETIKA
 »Uranus«, Mestni trg 11.
POPRAVILA GRAMOFONOV IN GODBENIH AVTOMATOV
 Rasberger A., Sodna ulica 5.

RESTAVRACIJE
 »Perles«, Prešernova ulica.
SOBNO SLIKARSTVO
 Zuran Martin, Mestni trg 12.
STAVBENA PODJETJA
 Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23
 Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.
SPEDIJSKA PODJETJA
 »Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366)
 Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
 Černe Lud., Wolfova ulica 3.
TRGOVINE S PAPIRJEM
 »Uranus«, Mestni trg 11.
TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN. MIKUŠ L., Mestni trg 15.
TRGOV. Z ZELEZ. IN POLJED. STROJI
 Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta 10. (Mar. Ter. cesta.)
ZALOGE POHISTVA
 Fajdiga Filip, Sv. Petra cesta 17.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnica v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Boročijah ter ekspozitura v Ptuju.

Republika glavica z rezervnimi zakladi okrog
50,000.000 kron.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Kompletne kovaške orodje z mehkom nožem se prodajo. Več pove Fara Nova Zgosa p. Begunje, Gorenjske.

GOSPODARSKA PISARNA DR. ČERNE

POSOJILA, VREDNOSTNI PAPIRJI, PROMET Z ZEMLJIŠČI IN POSESTVI, UREDITEV DENARNIH POŠILJATEV IZ AMERIKE IN AMERISKIH ZAPUŠČIN, NAKAZILA V INOZEMSTVO, TRGOVSKE POGODBE IN PORAVNAVE, USTANOV NOVIH PODJETIJ IN DRUŽB

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 6 TELEF. 37

Slavnemu občinstvu in letoviščarjem v

NAZNANILO!

Dne 9. maja 1920 se otvorita na Bledu, najlepšem letovišču in zdravilišču v Jugoslaviji dobro znana hotela **'TRIGLAV'** in **'EVROPA'**. Zagotavlja se najboljša kuhinja in vino, točna in cena postrežba. Slavnemu občinstvu se priporočata **AMALIJA in SLAVKO MAJČEN.**

Razglas.

V sredo, dne 19. maja 1920 ob 3. uri popoldne vrši se v Stahovci pri Kamniku (gostilna »pri Korelnu«)

javna dražba

približno 2000 kbm smrekovega lesa, ki je na planini občine Gozd (pri Kamniku) in približno 300 kbm bukovega lesa ter nekaj smrekovega lesa iz planinskega gozda na Mali planini pri Kamniku.

Les se lahko ogleda vsak dan od 10. do 18. maja t. l. na Hcu mesta. Vsa pojasnila glede smrekovega lesa na planini občine Gozd daje načelnik gospodarskega odseka Jožef Romšak iz Brišč hišna št. 4 pri Kamniku in glede lesa na Mali planini pa Karol Prelesnik v Stahovci.

Gospodarska odseka za planino občine Gozd in Malo planino.

Lepa birmanska darila

po primeranih sedanjih cenah. Brilljantno in staro zlato se kupuje po najvišjih cenah.
F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.
 Za vse najtežje popravila v lastni delavnici se jamči.

Bivši železniški sprevodnik je najboljši zanesljiv spremljevalec vagonov. Gre tudi izven Jugoslavije. Naslov v upravi pod št. 1718.

Naprodaj je približno

700 smrekovih sadik

za janski les ali kole za hmelj. Franc ROZMAN, Boštanj, p. Grosuplje. 1749

Žensko zdravilišče

toplice Dobrna pri Celju (poprej Neuhaus bei Lill) Akratoterma 37° C izredno bogata na radiju in ogljikovi kislini. — Nadomestuje v polnem obsegu Franzensbad, izvrstni uspehi pri ženskih in živčnih boleznih, bolezi srca ledvic, slabokrvnosti, reumatizmu, protinu in vseh pojavih oslabosti. — Termalne naravne ogljikove kopeli, termalna pitna voda, železnati vrelci, masaža, električne, solne in račne kopeli ter kopeli v vročem zraku. — Krasen park. Smrekovi gozdovi. Divni izleti. Nikdar megljeni! Vojška zdraviliška godba. Sezi a: maj-oktober. Prospekti zastoj pri upravi kopalnice.

DINAMO za enakomerni tok

tov. Bergmann, bakreni ovoj, malo rabljen z jametvom. s kompl. pretikalno marmor. ploščo, se prodajo zelo poceni. — Ogleda se lahko, ne da bi se sililo v nakup. — Popravila elektr. strojev naglo, strokovnjško, najceneje. **ELEKTRO-MOTOREN-GESELLSCHAFT m. b. H.** Graz, Sacks raße 22 I. St. osim Kriegss hlossbergste g. Telefon št. 497. Brzojavni naslov: Elektrosmu ny Graz.

Tovarna

Barva vsakovrstno blago

Jos. Reich

Kemično čisti obleke.

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Svetlolika ovratnike, zape nice in srajce.

PODRUZNICE

Maribor Gosposva ul. 38

Novo mesto Glavn. trg

Kočevo št. 38.

Plana modernno urejene tovarne **V. MARSANO** »**TIMEX**« **TEHNIČNO podjetje za UVOZ in IZVOZ** Zastopn. prvovrstnih tovarn. — Ekspozitura: Dunaj IV., Viktorgasse 4. Središče: Zagreb, Nikolajeva ulica št. 3. zastonjstvo v Beogradu, Bukarzinu in Sofiji.
STROJI proti takojšnji dostavi:
 1. Žage po nožarjem in krožne žage, oblični stroji za rezanje nastavkov (Dickschobel), oblični stroji za zarez (Abrecht Füge) in oblični stroji za votlo izrezovanje (kehlobel), valji za okrožne žage, brušilni stroji
 2. Stražni stroji, stroji za okroglo struženje (Fräs), skobelniški za kovine (Shaping), stroji za vrtnanje in brzo vrtnanje, skarje, ognjišča za kovače, stroji za obdelovanje pločevin, snovi, pile, stroji za rezanje vijakov.
 3. Posamezne pile v vseh velikostih, različno orodje prvovrstnih tovarn.
Popolne TOVARNIŠKE naprave:
 Tovarne za spirit in rafinerijo, prisanje olja, škrob in drože, konserve, testenine in pohištvo.
MOTORJI in LOKOMOBILI:
 Elektromotorji, agregatorji, stroji, motorji na olje in benzin, lokomobili na paro in benzin, parni stroji, lokomotive za drž. in manjše železnice, vozovi za prevažanje brega, vodnjaki, mali vagončki za pesek itd.
GRADBENI ma erljat:
 Nosači, tračni ce, ogibalnice, strešna lepenka itd.

„BALKAN.“ Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba.

Brzojavni naslov: „Balkansped.“

Trst (tel. int. 20—30), Ljubljana (tel. int. 366), Maribor (tel. int. 375), Ekspozitura Wien (Opernring 21).
 Špedicije vseh vrst. — Sprejemanje blaga v skladišča. — Zaccarinanja. — Mednarodni prevozi. — Selitva s patentiranimi vozovi na vse strani. — Skladišče, spojeno s troma južne železnice. — i. ljubljansko javno skladišče.

Špedicija. — Import. — Eksport. — Komisija.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

AMBROŽEV TRG 9 se priporočam za vse v to stroko spadajoča dela v mestu in na deželi, dobavljam tudi desčice, 1731. Delo točno in sol dno, po najnižjih dnevniških cenah.

Mestni stavbenik JAROSLAV BREUER

tehnična pisarna in stažbeno podjetje
Ljubljana, Vojaška ul. 16a (na Friškoven)

Brzjav: Breuerstavba. Telefon klic 447.
izruša vse nad in podtalne stavbe, kakor hiše vseh vrst, industrijske stavbe, železnice, ceste, železobetonske mostove, elektrarno ter izdeluje vse v to stroko spadajoče nacrtje

Pozor! Specijalne stavbe po njegovem patentu iz votlega zidovja 66% prihranka danes najdražjega stavbenega materiala, to je opeke. Gradba je v dveh mesecih po pričetku popolnoma suha in torej porabna.

Jadransko hotelsko in kupališno dioničarsko društvo

Sušak-Reka, Zoomirova ulica 102

Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

Hotel-Pansion „SPERANZA“ in „IMPERIAL“ Opatija.	Sanatorij in veliko morsko kopališče „THERAPIA“ Crikvenica.	Palace-Hotel „MIRAMARE“ Crikvenica Telefon Interurb. 11.
Hotel-Pansion in morsko kopališče „JADRAN“ Sušak-Reka Telefon interurb. 2-14	Vsi hoteli in sanatoriji so najmoderneje in z vsem komfortom urejeni. — Oskrbna Lustracija. — Oljvorjeni skozni celo leto. — Vse naročbe prejema in daje pojanila za Crikvenico: uprava hotela „MIRAMARE“ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „SAN-MARINO“ v Novom; za Sušak: SREDISNJI URED DRUŠTVA, SUŠAK-REKA.	Hotel-Pansion „SAN-MARINO“ Novi Vinodolski Telefon interurb. 5.
Hotel-Pansion in morsko kopališče „JADRAN“ Bakar.	Naslov za brzjave: Jadrancentrala Sušak-Reka. Interurban telefon štev. 9-8-9.	Hotel-Pansion in veliko morsko kopališče „LISANJ“ Novi Vinodolski.

Sobna oprava naprodaj. Voč se pozive v Šiški, Knezova ul. 254. 1763

KOLONIJALNO
Najcenejša dobava na debelo
FRUCTUS
d. d. za promet zem. proizvodov, kolonijalnim in drugim blagom preje
Izidor Scholler-a sin
(ustanovljeno 1883)
Zagreb, Vraška ul. 12.
Telefon 106. Brzjavi: Fructus.

FRUCTUS

SPECERIJSKO
BLAGO

Kavo čaj

Čokolado
Kakao
Kavni pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Šampanjec
Namizna vina
Mandelne
Rozine
Paradižnike
Dišave
Riž
Slive

razpošilja po celem
krajstvu

Josip Fabiani
Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Hočete obdržati svojo
lenco? Hočete imeti
kakor barzun mehko
kožo? Hočete soncu h
pej mozoljev in ovrcev?

Uporabljajte Fellerjevo
pravo Elza obrazno, ko-
žo obvarujočo pomado!
Občudovani bodete! Za-
vidani! 1 lonček 9 K,
No. III močnejše vrste
12 K, K temu Fellerjevo
najfinejše lilijsko mlečno
milo 16 K.

Hočete imeti lepe, zdrave
lase? Fellerjeva pra-
va Elza Tannochina pra-
mada za rast las doseže
bujne lase! Zapreči pra-
haj, prerano osivenje.
Zabranjajo plešo! 1 lonček
9 K, No. III 12 K, K temu
močno terovo milo za
umivanje glave 8 K, Sam-
pon 1 K, Mazilo za brke
250 K in 3— K.

Elza Plaster

Mučijo Vas kurja
očesa? Fellerjev
pravi turistovski
obilž učinkuje
brez bolečin hitro in zanesljivo. — Nobenih
kurjin očes več! Nobenih žuljev! Nobene
trde kože! Mala škatljica 4— K, velika ška-
tljica 6— K. — **Zelite še kaj?** Fellerjevo
Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda) 1
škatlja 7 K. — Fellerjev usipalni prašek proti
potenju, 1 škatlja 6 K. — Fellerjev mentolni
črtnik zoper glavobol in zobobol 1 škatljica 4— K. — Fellerjev Elza fluid
6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici specijalni 33 K. — Najboljši parfum
z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Kluger,
bel, roza in rumen, 1 velika škatlja 12 K. — Močna Francovka v ste-
klenicah po 8 K in 22 K. — Omot in poštnina posebej a najceneje. —
Eugen V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elza trg 134.
Zravska.

Skaboform se zopet dobi! proti srbečici, garjam, hšaju, kožn. izpuščajem
Izdelek priznan in zdravniško priporočeno
Dr. FLESCH-evo izvorno SKABOFORM-MAZILO.
Ne maže, ne barva, brez duha. Dobliva se v vseh lekarnah.
Glavna zaloga za Ljubljano in okolico:
Rihard Sušnik »pri zlatem jelenu IV., Marjin trg.

Proti: Sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledvic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, žolčnemu kamenu, hemoroidom in boleznim mehurja, putiki in debelosti, je najboljšje sredstvo naravna zdravilna mineralna voda »Rogaška Slatina«.

Rogaška Slatina

največje in najmoderneje zdravilišče v Jugoslaviji. — Hydroterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopelji z ogljikovo kislino, solne, smrečne, parne, zračne, solnčne kopeli in kopeli z vročim zrakom. — Vojaška godba (42 mož med istimi absolvirani koservatoristi). — Za vsakovrstne zabave je skrbjeno, kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izletu i. t. d.)

Sezija od 1. maja do 15. oktobra.

Ravnateljstvo.

Naročajte in širite „Slovenca“!

Gospodarska banka v Ljubljani.

Poziv k subskripciji delnic.

Ministrstvo trgovine in industrije je z odlokom z dne 4. marca 1920, VI. št. 299 dovolilo podpisanim ustanovitev delniške družbe „Gospodarska banka v Ljubljani“.
V zmislu §§ 7 in 8 pravil znaša delniška glavica 4.000.000 K in je razdeljena na 10.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 400 K, ki se glase na prinositelja. Ta delniška glavica se sme na predlog upravnega sveta po sklepu občnega zbora zvišati do 8.000.000 K, z izdajo nadaljnih delnic po 400 K, ki se morajo v gotovini polno vplačati. Osnovno glavico 4 milijonov kron oddamo v javno subskripcijo in sicer

10.000 delnic po K 400— nominale.

Nominalna cena se mora pri subskripciji takoj v gotovini polno vplačati odbivši 4% kot obresti od dneva vplačila do 30. junija 1920. Vrh tega je vplačati za stroške izdaje delnic po K 20— za vsako delnico.
Subskripcija se vrši **od 10. maja do 31. maja t. l.**
Prijave sprejema: **Zauružna zveza v Ljubljani.**
Delnice so deležne čistega dobička od 1. julija 1920 ter so opremljene s kuponom za pol leta od 1. julija do 31. decembra 1920.
Vsakemu subskribentu bo izdala Zadržna zveza potrdilo o številu subskribiranih delnic in o celokupnem vplačanem znesku.
Subskribentom se bo o dodelitvi delnic poročalo.
Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o subskribiranih delnicah začasna potrdila o številu vplačanih in dodeljenih delnic. Subskribentom, katerim se sploh niso mogle dodeliti delnice ali pa ne v znesku pri subskripciji vplačane svote, se vrne obenem odgovarjajoči znesek oziroma prebitek.
Delnice se izroče pozneje proti izročitvi začasnih potrdil o dodeljenih delnicah.
V smislu § 16 pravil daje na občnem zboru vsakih pet delnic po en glas.

V Ljubljani, 3. maja 1920.

Josip Burgar, posestnik, Hraše pri Smledniku.	Ivan Finžgar, posestnik, Breznica.	Fr. N. Krambergar, tovarnar, Domžale.
Franc Cerar, tovarnar, Stob pri Domžalah.	Vladimir Kobi, veleposestnik, Breg pri Borovnici.	Evg. Legat, ravnatelj Zadržne zveze v Ljubljani.
Karol Čeč, ravnatelj Jugoslov. tiskarne v Ljubljani.	Jernej Kopač, tovarnar, Spodnja Šiška.	Dr. Ivan Mazek, odvetnik, Litija.